Manuskript No. 8.
Usus terminorum iudicorum

Usus Terminorum Judicorum, Książka pisana

Nro 2 X.

Usus Terminorū Iudicorum
Instantia Prima experiantur
Comparitio

Post acclamata inscriptione Comparitio scribit juxta Trnos, circa quam oriunt Controversiae si non nulli se sistunt Reliqui non comparent intervenis instantia teneri Partem Citatam vel Partes sufficientius inscribere Comparitionem si satisfecerint Sententiae ita concludat. Sufficienti Comparitione ad inventa Partibus mandat experiri

A Contrario

Quoniam reliqui Citati non comparent proinde super disparentibus condemnationem Parti Actorea obtinere permittit, cum comparentibus vero Causam suspendit ad convictionem disparentium. In Causa vero facti non conceditur suspensio causae, dummodo Unus ex Citatis inscribit comparitionem cum eodem Decretum intercedat Inquisitionis sup non Comparentibus Condemnatio.

In Causa vero deductionae Nobilitatis in secunda Termino jam post deductam in Comitiolis Nobilitatem licet si non inscribit Comparitionem Pars abiiciens in contumatiam Pars laesa debet inducere negotium et sortiri Judicatum tamquam cum comparente permittente Lege Publicâ

In Causa Granicierum quando Pars originaliter Citata inscribit comparitionem sufficienter, non datur suspensa ad convictionem Collateralium nam ex vi Decreti Tribunalitii pro Termino Condescensionis adcitantur Collaterales In Causa Potioritatis post convictionem sea

Alexandri Walewski Vexiliferi Petricoviensis.

Heredum licet si nonnulli Creditores inscribunt Com partionem alii vero disparent intercedit Decre tum Condescensionis pro liquidatione et collocatione Jurium Creditorum, reliqui Creditores adcitant pro Termino Condescensionis excepto eo qui Termino ex vi Legis vel ex vi noviter repertorum Docu mentorum infringit Decreta Tribunalitia et in Actu Condescensorio ad oppositionem ter minorum lucratus remissionem ad Judicia Tribu nalitia sine ejus Compartitione resolvi Decre ta Tribunalitia vel Condescensoria

Objectio

Circa objectionem Condemnationum aliquando promul gatur Instantia experimenti ob rationem vero ac cessorium sæpissime prætiat hoc modo.

Teneri Partem docere de loco Standi

Et quoniam non docet quinimo moderamini Judi cii se subjicit decernit quatenus pro condemnatio ne Tribunalitia vel Carternis, sive Terrestri aut pro condemnationibus quæ seribunt de Actu et feria solvat in Constitutionem loci standi pœnas ad mentem Legis sub pœna Banitiones ex Regestro pœnalium publicanda et negotio Prin cipali habere locum standi Censet

Plenipotentia

In Causa Juris requirit Plenipotentia ideo con tra controversias Partium promulgatur instan tia. Teneri partem Citatam sive utrasque pro ducere Plenipotentiam et sic resolvit

Et quoniam producit Partibus experiri mandat

A Contrario

Et quoniam Pars actorea produxit, Citata vero non proinde super eadem parte Citata

per

permittit Condemnatio. Intervenit etiam ex Ple-
nipotentia producit tamen insufficiens iste pro
mulgat Sententia teneri partem sufficientem
deducere Procuratoriam et quoniam non producit
permittit Condemnatio

Delator

In causa facti a Parte Citata non requirit Plenipoten-
tia nisi Delator a Parte Actorea Causam facti
promovente et sic terminat teneri adesse
Delatorem et quoniam adest proinde Partib
in Causa Superiori Mandati

A Contrario

Et quoniam Delator non adest proinde Par
tem Citatam liberam ad praesens a Termino
facit et pronuntiatur

Regestrum

Si Regestrum in Causa in Causa per Partem
Actoream promosa deducit esse illegale sic pro
mulgat Sententia
Causam praesentem non subesse huic Regestro
declarat sed eadem ad Regestrum compe
tens remittit judicandam ratione vero ad in
Competens Regestrum evocationis solvat quin
gentas Patri Citatae Judicio vero ducentas quin-
quaginta Marcas

A Contrario

Regestro huic causae competenti ad invento expe
riatur

Inscriptio Causae

Si inscriptio illegalis ex controversiis apparent
sic resolvit non posse sortiri ex hac inscriptio-
ne judicatum censet. A contrario vero inscri
ptione competenti ad inventa Partibus expe
rimentum injungit

Assignatio Tutorum

Intervenit quod minorennes orbati Parentibus si-
ne omni dispositione absq praeminoribus se sistant
in Judicio sine assistentia tutorum ideo post
Sententiam producende plenipotentiae infer-
tur assignatio Tutorum nam sine assistentia
Tutorum Plenipotentiam coram actes mi-
norennes cognoscere non possunt si videt ju-
stum esse accessorium procedit assignatio et
aditatio Tutorum si vero in protellationem
justitiae illatam amputat etc. in negotio ex-
perimentum injungit Judicium

Dilatio Infirmitatis

In Judiciis Tribunalis nulla dantur dilationes
praeter veram infirmitatem, et tunc tempo-
ris praetendit quanda intervenit instantia
producenda Plenipotentiae ex ratione quod va-
letudine pressus ullo modo acta adire non
valet. Hic notandum in Causa personalita-
tem requirente ut pote evasionis, comproba-
tionis, Inquisitionis, Comparationis conceditur
Dilatio infirmitatis sed Plenipotens debet ju-
rare super veram infirmitatem et servi requi-
sitionem a Principali ac consensum ad danda
inferendam dilationem. Ex Contrario vero
Causa Juris personalitatem non requirente
amputat in hoc verba amputata dilatione
infirmitatis in Casu personalitatem nonre-
quirente experiri mandat

Remissa ex quo Judex

Remissa ex quo Judex licet si Circa et post omnes
currit instantias multoties tamen accidit cir-
ca instantiam experimenti hoc abjecto
Quod si Judex Deputatus conventus fuerit

ex reatu respondere tenet. Causam vero sui, uxoris, et liberorum promovere non debet.

Suspensa ex quo Senator
v Minister Status
v Nuncius
v Commissarius

His omnibus praeter Commissarium a Comitiis particularibus Electionis Nuntiorum ad Comitia particularia Relationum in quovis subsellio et officio Regni concedit Beneficium Legis. Item autem Illri Mgro Commissario ad Tribunal Regni Radomiense duabus septimanis ante inchoationem Tribunal Regni Radomiense, totidem post limitationem concedit beneficium Legis. Hic notandum saepissime intervenit Quaestio dum Actor promovet Causam cum Illri Mgco Judice Deputato vel Commissario aut Senatore vel Nuntio aut Ministro Status et non utit beneficio legis an debet sub subsequi Judicatum vel non hac in Controversia, variae sunt opiniones sed fortius praesumendum quod non urgente parte suspensionem ex quo Citatus Senator vel Minister aut Commissarius vel Judex Deputatus causa Judicet nam beneficium suspensionis est beneficium Partis cum Judice Deputato causam habentis et hoc vel maxime practicat in Causis cum Judicibus Deputatis vel Commissariis jam autem cum Senatoribus Ministris Status Nunciis saepius suspendit ad determinationem functionis

A Contrario vero ad acclamationem inscriptiae non comparente parte adnotat in hunc modum.

Adhaerendo Legi Publicae suspensa ex quo Senator sive Minister Status aut Nuncius vel Com

missarius ad Comitia Regni Varsaviensia sive Ju-
dicia Tribunae Regni Radomiense ex Palatina-
tu N: v Terra N: et conservat Termin post
determinatam Functionem si autem Judex Depu-
tatus Tribunalis Regni Petricoviense aut Lubli-
nense Remissa ex quo Judex Illmis N: ex
Palatinatu v Terra N: ad futurum Tribu-
nal et conservatur terminus.

Cum autem intervenit causa Judicis Deputati
majoris Provinciae ex quovis Palatinatu v Ter-
ra morantis et Judicem repraesentantem
Tribunae Rni Lubline et concidit in Judicio
Tribunae Rni Petricoviense tunc temporis
sic adnotat, suspensa ex quo Judex &c: ad
determinationem Functionis et Judicat
causa post determinationem Functionis
ex Regestro Suspensionum.

Secunda Instantia prosequat

Comportatio

Comportatio documentorum si necessaria de-
mandatur a Contrario vero amputata Compor-
tatione Judicium prosequi demandat

Adcitatio

Si eadem adcitatio patebit ex controversiis
Partium esse necessariam concedit si ve-
ro in protelationem justitiae illatum sic
resolvitur.
Amputata adcitatione indebite affectata pro-
sequi mandat. Hic notandum quod Com-
portatio sive adcitatio saepissime practicat
circa instantia experimenti et post omnes

in

Instantias concedit si justa apparebit et ad inferendum Citata

Terminus

Legalitas termini multipliciter probat et reprobat et si est illegalis Citatio sic resolvitur.

Teneri partem Actoream docere de Termino et quoniam non Partem Citatam a termino liberam facit, a contrario vero Termino legitimo adinvento Causam prosequi mandat.

Si aliquis pro cassatione processus et Termino formarent deveniente eadem ad judicium causa sic statuitur per Sententiam.

Teneri partem docere de Processu et quoniam non docet ideo Processum cassat.

Tertia instantia procede Forum

Multipliciter tam in majoribus quam in minoribus subsellijs intervenit exceptio fori si est forum illegale sequitur resolutio non subesse foro procedendi causam declarat sed eandem ad forum competens ut pote N.re mittit judicandam.

Si vero forum est legale sic promulgatur.

Foro huic Causae competenti adinvento procedere mandat.

Quarta Instantia Responde Actor

Intervenit v. maxime in Causis successionis quod usurpative vendicantes successionem causam promovent unde intervenit instantia

Teneri docere de competentia Actoris et quoniam non docet proinde partem Citatam ad praesens liberam facit a Contrario vero et

competenti in Causa praesenti Actore ad inven
to Parti Citatae respondere mandat.

Quinta Instantia directe responde Actio

In directa responsione resolvitur negotium negotium Principale et competens actio a-
ut in competens ex resolutione agnoscitur causaq deintegro pro justitia resolvitur.
Sed saepissime interveniet quod post contro
versias Partium insimul resolvitur com
petentia actoris et actionis.

Formula variarum Transa ctionum

Abrenuatio Bonis Paternis et Maternis

Generosus N: sanus de recognovit quia
ipse tulit et effective levavit summam
N. dotalem de regnantem ab eodem Gnoso
Parente suo ex bonis Paternis et Ma
ternis Concernene. Quapropter ex Causa
levationis summae ejusdem praefatu Gnoso
Parentem suum Clarissimum quietat habeat
vit et liberum mittit praesente ac se
Bonis ejusdem Paternis et Maternis abdi
cit et abrenuntiat in perpetuum hae sua
se: Vel

Gnoza N. a: recognovit quia Ipsa accepta a
praedictis Parentibus suis sufficienti satis
factione tam bonis Paternis quam maternis
se ab ipsis vigore N. Concernene nihil si
bi et suis Successoribus ad permissa bona

Paterna et Materna reservando eisdem bonis Paternis et Maternis in Manus Parentum abdicit

vel

Gnosa N. recognovit quia ipsa accepta plenaria et sufficienti de manibus N. Parentum suoru de Bonis Paternis et Maternis ipsis ratione expeditionis concernens jure merito eosdem q.q. Parentes suas diisdem Bonis omnibus Nec non summa se concernens et levata absolvit et Bonis Paternis iisdem omnibus abdicit et abrenuntiat salva nihilominus repetitione successorum quorumvis etc.

Abrenuntiatio Monialis

Religiosa ac Deo dicata Virgo in Saeculo N. in Religione N. progressa Filia Conventus N. nostra Ipsa quidem ab Abbatissa ac Patris Provincialis N. assistentia sana quieta Gnoso N. N. de summa N. se tangente intuitus dotis de Bonis Paternis et Maternis vigorem complanationis N. inter N. eadem Abbatissam et N. Parentem inite concernens. Jamq sibi seu potius Conventui eidem realiter et soluta qua ex Causa ejusq Competentem dotis sibi reali persolutionis cadem N. quietata Bonisq eisdem Paternis et Maternis abdicit et abrenuntiat presens hac sua etc.

Abrenuntiatio Monachi

Religiosus N. in Ossa N. sanus etc recognovit, quia ipse ob subsecutam sibi persolutionis sua se debonis N. exolutionem seu Inscriptio vel obsecutam sibi summae N. seu pendenda ab exquotannis provisionis subscriptionem eundem Gnosum N. de omni et integra fortuna sua Paterna et Materna

na etc: quietat et se nominis et integra fortuna sua Paterna abdicit et abrenuntiat prorsus etc.

Abrenuntiatio Bonis Maternis

Generosus N. etc recognovit quia ipse ex causa levationis de manibus ejusdem Gii N. certis summae se recognoscente respectu Bonorum Maternorum erga alios fratres et sorores suas pro interesse Personae suae concernente eundem Gnosum Dominum N. Parentem suum de bonis Maternis quietat et se bonis eisdem Maternis abdicit etc.

Abrenuntiatio per levatam summa a Fratre

Gnose N. sana quietat G. N. Fratrem suum germanum de summa N. N. per eundem olim Parentem suum in Bonis N. pro pretio Bonorum intuitu Bonorum Paternorum et Maternorum contractu vendentoria relicta jamque sibi de hodierna realiter evoluta et contractum eundem ob plenariam sibi summae ejusdem persolutionem totaliter cassat ac bonis Paternis et Maternis tantum praeceptis quibusque vi successoribus abdicit etc.

Alia per levatam summam et Bonis venditis

Gnosa N. sana quietat G. N. Fratrem suum Fratrem suum germanum Bonorum antecedentium I. G. N. Bonorum eorundem Modernos Heredes et illorum posteros de summa N. per eundem Gnosum Fratrem suum dotis N. intuitu dotis de Bonis eisdem circa vendicationem eorum penes N. ad esolvendum relicta jamque sibi cum provisionibus per Manus N. N. soluta et enumerata. Tum de inscriptione etc. et inscriptione etc cassat et ob plenariam per manus N summam ejusdem cum provisionibus persolutionem Annihilat Bonis

eo

cise totaliter abdixit in perpetuum.

Alia post levatam summam Contractu inscriptam

Grosa sana N. quietat etc. G: N. Parentem suum de summa N. ubi contractu Matrimoniali in Bonis N. ratione dotis de Bonis Paternis inscriptam et una cum provisionibus solvi assecurata et contractum D: Casaat ac Bonis Paternis obmittila ubi in his totalem satisfactionem abdixit. etc:

Abrenuntiatio

Gnosus N. Gnosi Bnum N. Heredis cum olim Gnosa N. Matrimonialiter procreata Filius Gnosi vero N. Concors legittima in ejusd. Mariti sui Autoritate et assistentia sana recedendo regnavit quia ipsa Causa levationis summa NN. tam de Bonis Paternis quam Maternis se se concernente acceptaque satisfactione de manibus ejusd. Gnosi Parentis sui in vim dotis et expeditionis suae ejusdem gnosum N. Parentem suum quietat absolvit et liberum mittit ac se Bonis iisdem Paternis et Maternis abdixit et abrenuntiat pro semper in perpetuum salvis nihilominus successoribus in se recognoscentem quovis modo devolvendis

A substantia Paterna recessio

Ad officium etc. personaliter veniens G. N. olim G. N. procreata filia Gnosi vero N. Concors Legitimae in Assistentia ejusdem Mariti sui solenniter Coram eodem officio et actis praesenti Manifestatum est Ideo in eo quia ipsa existens sanguinis tantummodo et non substantiae Paternae post supradictum olim Parentem suum Successrix animadvertens Substantiam Paternam multis

gratim Oneribus multisq ad eam Concurrant Creditores quorum jure et onera Substantium Paternam sui Manifestantis Parentis purgarant ne aliquam ex Juribus Maternis patiatur jacturam ab eadem Substantia Paterna recedit et se prout nihil de eadem substantia Paterna participavit ita nec se participaturum sperat coram quovis officio sive Judicio abrenuntiaturam Medio Corporali Jurante offert et declarat salva per omnia Substantia Materna ratione quorum permissorum nec Creditoribus Paternis conveniat et impetat, eorum atq iterum Manifestatur salvis de Jure salvandis

Abrenuntiatio Minorenis

Ad Officium eo personaliter veniens Generos N. cum Plim G. N. procreatus Filius jam primum decimum quintum attigens et variis Creditoribus tam olim G. N. Parentis sui jam et olim Gnosi N. Avi vel cujuscunq impetitus ad statim usus salubri amicorum Consilio noteno portionem fortunae Maternae in lapsum mittere Manifestatur coram Officio se eo quod nihil quicquam tam de Bonis Paternis quam maternis et Avialibus participavit ne se unquam participaturum sperat imo toti utriq Substantiae N. N. abrenuntiat etiam Terno Termi abrenuntiaturum se offert ratione quorum omnium iterum atq iterum Manifestat

Abrenuntiatio cum Transfusione

Generosus N. eo et erga N. Successor Legitimus sanus eo requit quia ipse totam et integram

suum

summam N. in Personam N. transfundit et se Bo-
nis ejusdem Maternis ob alienationem sibi de eis
per N. satisfactionem abdicit et abrenuntiat pra-
sente dando et Concedendo de evictionem Cavet etc.

Abrenuntiatio Fortunae Oneratae

Generosi N. Fratres inter se germani olim N. cum
olim N. procreati filii suo et generosi N. Pa-
tris sui germani per cujus N. se sani recedere
de regnaverant quia ipsi ac praefatus Frater
eorum licet si post fata olim N. Parentis sui in
fortunam Paternam morte ejus derelictam Jure
naturae succedere de eodemque participare deberent
et deberent verumque quoniam oneribus Creditorum
memorati Parentis Messam substantia ejus exce-
dente fortuna eadem obnoxia et per multas im-
plicationes ac involutiones jam nulla extasse
videtur sentientes se Regnantes tantummodo
de sanguine non vero Fraterna extare su-
perstites id circo solvendo sibi eorumque Fratri suo
portionem fortunae Maternae se Jure naturae
concernentes ne in ea aliquam patiantur jacturam
aut praejudicium sibi inferere videantur ab ea
de fortuna Paterna totaliter nihil sibi eodemque
Fratri suo reservando et excipiendo recedunt
cisque in perpetuum abdicant et abrenuntiant
et Judicialiter abrenuntiatiores se offerunt tal-
va nihilominus fortunae Maternae sibi eorumque
Fratri suo apud quem de Jure compererit vin-
dicatione pleno in robore reservata et praecustodita

Abrenuntiatio per Manifestationem

Ad officium ac personaliter veniens Generosus olim N. cum olim
N. procreatus Filius qui primum Decimum
quintum Annum attigerit et a variis Credito-
ribus tam olim Generosi Parentis sui quam et olim

Generosi Avi sui impetitus fuerit illius et ad sta-
tim usus salubri amicorum consilio nullam por-
tionem fortunæ Maternæ in usum mittere
manifestat esse præsens quod nihil tam Bo-
nis Paternis quam et avitalibus participavit, nec
se participaturum sperat imo toti eiq utriq sub-
stantiæ abrenuntiat et omni in termino Ter-
mini abrenuntiaturum se offert ratione quo-
rum iterum atq iterum Manifestatur

Abrenuntiatio Bonis levata summa
a novo Possessore venditorum Bonorum.

Generosus N. olim G.N. Bonorum N. Hæredis
cum N. procreata Filia. Generosus vero N. Con-
sors Domina se sana quietat N. Bonorum N.
Hæredem de summa n. se Regentem a
Gnoso N. ejusdem olim N. cum eadem N.
in primo Matrimonii thoro procreato filio
Fratre suo germano ratione Dotis sibo
nis Paternis et Bonis præfatis N. per ipsum pla-
to N. actis N. Fa N. resignantes Concer
nens et infundo Bonorum eorundem N. penes
præfatum N. circa resignationem ad exsolven
da relicta jamq sibi due exoluta obquam ubi Pos
ne ejusdem exolutionem eundem N. Hæ-
dem Modernum quietat et Bonis ejusdem Pa-
ternis se totaliter abrenuntiat. Etc.

Advitalitas mutua

Gnosus N. olim N. cum olim N. procreatus fi-
lius ab una et N. cum olim N. progenita
Filia Ejusdem vero N. concors Domina par-
te ab altera invicem conjuges et eadem con

cos cum ejusdem Mariti sui asa vani recedendo et caetera omnium et singulorum Bonorum suorum Haereditariorum obligatorium Mobilium et immobilium summarumq quorumvis pecuniae habitorum et habendarum ac in deposito existenq sucessionemq quavis insi devolvendarum Morte sui relegno vecenq derelinquendarum faciunt sibi mutuam et reciprocam advitalitatem et usum fructuum Bonorum ad extrema duntaxat vita tempora juxta statuta Regni

Alia Conditionata

Gnosi N. etc. ut supra vani recedendo regnoverunt quia ipsi sibi invicem mutuo et abutrinq et quidem Gnosus N. Maritus in bonis villa N. in Palatu N. consistenq ipsa vero N. in summis suis pecuniariis generaliter omnibus habitis et habendis successioneq quavis in se devolvendis Morte sui repugnaturae derelinquendis faciunt sibi mutuam et reciprocam advitalitatem et usum fructuum Bonorum ad extrema duntaxat vita tempora juxta statuta Regni

Avitalitas mutua alia

Gnosi N. olim N. procreatus Filius ab una vero statur et N. olim N. progenita Filia primi olim N. olim N. cum olim N. procreati Filii secundi adpraesens voti Ejusdem N. concors Legitima parte ab altera invicem conjuges et eadem concors cum eodem Mariti sui Authoritate et assistentia cum ni recedendo omnium et singulorum Bonorum suorum Haereditariorum obligatiorum Mobilium et immobilium summarum quarumvis pecuniae habitis et habenq Inscriptis et incumbenq acin deposita existentium successioneq quavis in se devolvenq Morte sua derelinquenq faciunt sibi mutuam et reciprocam advitalitatem et usum fructum Bonorum ad extrema duntaxat vita sua tempora juxta statuta Regni

Advitalitas ex parte unius vg. Mariti vel Filij vel. etc. Coram etc.

Generosus N. olim N. cum N. olim N. Matrimonialiter procreat Filia vel Filius sanus recedendo regnavit. Quia ipse in omnibus Bonis cunctisq[ue] pe[c]uniis suis generaliter omnibus habitis et habendis et indeposito existente successioneq[ue] quavis in se devolvendis eadem N. Matri suae facit et reguit ad vitalitatem et usum fructuum Bonorum ac summarum pecuniae ad extrema duntaxat vitae ejus tempora juxta statuta Regni etc.

Alia similis Coram etc.

Generosus N. olim N. cum olim N. procreatus Filius. Bonorum N. Haeres Sanus Recedendo omnium et singulorum / etc. ut supra / morte sui derelinquendorum facit et inscribit Gnosae N. olim N. cum olim N. procreatae Filiae conthoralis vero suae Legitimae ad vitalitatem et usum fructuum Bonorum ad extrema duntaxat vitae ejus tempora hac sua personali etc.

Alia super una re Mobili

Generosus N. Sanus recognovit quia ipse rege[m] stra vel Juri advitalit[atis] ejusdem Neconsortis suae per se ipsam Coram actis N. facto singulari praesenq[ue] hodierna dispositione subiicit statuit adscribit Dando et concedendo Potestatem ejus utifruendi non referendo se ad successores sui regentis eis possidendi ad vitae tempora emolumenta et ex una illa dependentia hac se[s]sorem percipiendi ita peragendi quod vera et advitalitatem Dnam spectat post fata vero ad Successores sui regentis redire debebunt.

Advitalitas a Domino servo facta

Coram de:

Generosus N. Bonorum N. in Palatinatu N. sibi bene sanus recedendo recognovit quia ipse in personis prafatis N. in Palatinatu et districtu N. consistens tantum GG. N. facit et inscribit advitalitem ad idq successores suos obligat eorum Bonorum N. usum fructum eidem GG. N. dat donat et concedit ad extrema duntaxat vita eorum tempora hoc ma

Alia similis sine surrogato

Generosa N. adhaerendo testamento olim Generosi Mariti sui molendinum cum omnibus ejus aedificiis agris partes fundis ad hoc molendinum ab antiquo spectans excepta pisce et in stagno cum omni jure ita etiam la te de nihil ex eodem molendino permissis omnibus excepta piscatura eujusmasumi stagni in quo idem molendinum extat excipiendo N. N. et illorum Liberis ad vita ipsorum tempora tam videlicet eorundem N. quam et liberorum eorum tantum idq ratione fidelium servitiorum sibi per eos peritetorum inscribit et in realem et actualem possessionem ac tenutam pacificam ad tempus supra receptum dimittit praesente dando et concedendo eisdem N. et eorum liberis facultatem de molendino et disponendi usus fructus percipiendi et in usus beneplacitus convertendi idq peragendi quod verum proprietarium Dominum spectat hoc ma personali de:

Adscriptio sumona

Generosus N. olim N. Bonorum N. Concors relicta et juris suorum Domina in Bo-

nis præfatis. harens sana dei recognovit v etiam simpliciter scivit. Gnosus N. Janus de recognovit quia ipse ad priores summas primam N. per se Generosum N. Teriact. actis actis N. alteram N. etiam per se actis N. ex provisione annua ad priorem summam Annuam inscriptas et cum provisione solvi assecuratas. Nunc summam N. in moneta N. qualibet Aureum Florenis N. numerando ab eodem Generoso N. consumptam et eisdem prioribus summis Annuat. et incorporat ita ut summa eodem omnes simul juncta efficiant summam N. eidem Generoso N. et ejus successoribus in Bonis summisq pecuniariis suis gnlitr omnibus habitis et habendis etiam in summa eadem sibi per eundem Maritum suum in Bonis inscripta suis cum successoribus inscribit. circa acta præsentia pro Castrino ad quietationem autenticam solvendam sub vadio similis summæ N. assecurat vel si ex provisione sit inscripta addit a qua quidem summa ad præsens consumpta et cum prioribus summis insimul exolvendas debebit idem recognoscens recepta provisione d. sub vadio seu vadiis tum summæ eidem præsente consumptæ quam provisioni retente correspondenē. Cita dei.

Assignatio Dotis pro Parentes

Generosi NN. Conjuges Sani et in Bonis inscribunt summam N. Gnosi N.N. Titulo suis

sui et earum successoribus cuilibet videlicet earum per N. millia florenorum polonorum idq contentando eas summa hac pecuniae intuitu Dotis de bonis Paternis et Maternis post collocationem earum in Matrimonium seu ingressu alicuius status regula recte in decursu dimidii Anni circa Acta praesentia sub vadio similis summa alio N. millium florenorum poll. Atto ... eum successoribus ... vadium debet correspondere summa manibus inscripta.

Assignatio Dotis Filiae Nuptae

Generosus N. vanus se inscribit summam G. Generosus N. consorti legitime et ipsius successoribus contentando eam hac pecunia summa ratione Dotis eam de bonis Paternis et Maternis concerne hinc procrastino Festi Natalis Sancti Joannis Baptistae proxime venturo circa acta praesentia sub vadio similis summa aliorum N. florenorum polle solvere. Atto.

Assignatio Dotis Filiabus nuptis et virgini

Generosus N. vanus in Bonis ... inscribit summam N. Millium florenorum Polonorum G.G. N.N. Consortibus et N. virgini suae recognoscentis cum olim G.N. procreatis filiabus et earum posteris cuilibet videlicet earum per N. millia includendo in hanc summam N. millium N. millia inscriptam summam florenorum Polonorum ... olim G. post ... facta olim Griori ab olim Gnrno N. Marito ejus levatam idq contentando eas hac pecunia summa ratione Dotis ipsius de bonis Paternis et Maternis concernentis et quae maritalis hinc procrastino Festi ... Virgini vero post elocationem illius in Matrimonium sive ingressum si Deus voluerit alicuius regulae factaq professione recte in Medio Anni circa acta praesentia sub vadiis similis summa solvenda. Atto. v. post facta ...

recognitis per Successores solvente Civitate.

Assignatio Dotis per utrosque Parentes

Generosi N.N. Sani in Bonis etc. inscribunt summam N. GG. N.N. filiabus suis cuilibet per N. contentando eas de Bonis Paternis et Maternis hac pecunia summa Circa Acta praesentis elocationem earum in Matrimonium, aut vadio similis summa aliorum N. Cuiuslibet filia portioni correspondens solvenda citta cum Posteris etc.

Assignatio Dotis per Fratres

Generosi N. N. olim N. Bonorum N. Haeredis filii Sani se residendo in Bonis etc. inscribunt summam GG N.N. atque Generosa N. in Bonis intuitu Dotis de Bonis Paternis Contentando Eas hac pecunia summa de Bonis Eisdem Paternis post elocationem earum in Matrimonium aetate in decursu alterius anni Circa poene sub vadio infra solvenda qua quidem summas si et in quantum pro tempore suprascriptis persoluta non fuerint et quo usque penes se recognoscentes aut suos successores Maneant debent similiter per fratrem et Matrem Dos assignatur

Assignatio Dotis Moniali seu pensitatio provisionis

Generosus N. inscribit subscribit se suis cum successoribus Religiosa in Saeculo N. in religione N. filia sua cum olim Generosa N. procreata Conventus Ordinis S. Clarae N. Moniali quod videlicet summa N. florenorum pollicendo a quibuslibet Centum florenis

poll: per septem florena poll: eidem Relig-
osae filiae suae ad vitae ejus tempora quo u-
sq vixerit tantum pro quolibet Crastino fe-
sti pesitavit qd ipsis pensionem solutio-
nem a proxime venturo crastino Festi N.
incipiendo et usq ad vitae ejus tempora con-
tinuando sub vadio sed vadiis pensioni
quolibet Anno retente correspondens Cita-
tus suis cum ec:

Alia pensitatio Provisionis

Gnosus N. inscribit et submittit se Religi-
osae N. et Moniali quia ipse debit successo-
resq illius tenebuntur provisionem Annu-
am quotannis et pro quolibet crastino Fe-
sti N. videlicet per N flor poll. eidem Re-
ligiosae ad vitae ejus tempora ad quietationem
manualem solvere et pendere Citatos
suis cum ec:

Alia assignatio Monialis post fata solvenda

Gnosus N. inscribit summam N. flore-
nos polonicales Religiosae N. Filiae suae
pro crastino Festi post fata sui recogno-
scentis solvendam a qua quidem sum-
ma post fata sui recognoscentis succes-
sores tenebuntur Respectu provisionis An-
nue a quolibet centum flor per N. sol-
vere eam provisionis solutionem a
festo N. incipiendo et usq ad fata ejus con-
tinuando

Approbatio resignationis per Filium

Generosi N. Generosi N. Bonorum N. in Palatu N. consistens Antecedanei Haeredis cum olim G. N. Bonorum N. in Palatu consisten Haeredisa procreatus Filius post fata olim ejusdem olim Gnosa Matris suae erga N. et N. G. N. Consortem ac N. virginem ejus Generosi N. cum eaq olim Generosa N. procreatos Filium et Filias Fratres et sorrores inter se suos recognoscentes germanos suorque bonorum Fratrum N. et ab eodem Religione N. Fratre suo Jus seu sortem suam Bonorum eorum N. Actis N. Feria N. Anno N. de fortuna eadem cessum suo et earum G. G. sororum suarum germanorum pro gratam ratificatione cavet nomine sanus recedendo ac recognovit quia ipse evincendo eundem Generosum Charissimum Parentem suum tam ab inscriptione submissionali circa resignationem Bonorum eorundem per eundem Parentem suo in Persona olim Generosi N. coram Actis N. Feria N. Anno N. Factam opposite in ordine statutionis seu resignationis ac eorundem filii et filiorum ad approbandam praefatam resignationem tum et Angore Decreti officii N. feria N. An. N. inter successores ejusdem olim G. N. ac sui regnantis Parentem prolati resignationem dictorum Bonorum N.

cum omnibus ejus Contentis punctis Clausu-
libus vadiis et ligamentis conditionibus
generaliter universis approbat affirmat
et ratificat praesens eodemq ac si per se
recognoscentem eodemq sorores suas
facta forent ejusdem valoris et roboris esse
vult et declarat insuper iidem recogno-
scens G. N. mediante supra scripto resignationis
Bonis N. cc. inscribit et submittit re
G. G. N. N. quod olim N. filiae suae
Generosae viro N. consorti et earum
eum successoribus id q cavendo et sub
poenis pro praefatis Dotalibus suis
quos videlicet ipse, eam praesens appro-
bationem Nomine ipsius factam grata
to et grato suscipient et cognoscent.
Quod si vero renuerit idem recognoscentes
ad omnibus generaliter et singulis impe-
dimentis ipsarum ac successorum
illarum personarumq quarumvis eidem
G. G. N. illarumq successores toties quo-
ties quoties opus fuerit in omni Judicio
et offitio Regni evincit et tenebit us
sub vadio N. titulus. mis.

Approbatio resignationis pro

Religiosus et Admodum Rendus N. Ordinis
N. novicius et N. fratres inter se germani
ex N. Gnosi N. cum olim generosa Domi-
ne N. matrimonialiter procreati filii et qui
dem Religiosus N. in Assistentia Rendi
N. Conventus N. Professori et Novitio

Magistri Sani recedendo etc. recognoverunt quia ipsi Satisfaciendo submissionibus tam Circa etc. N. nofinita Transactio ista

Assignatio Tutorum Circa Decretum

Premissa Comparitione Judicium partium Circa Decretum controversiis exauditis quoniam Nobiles N. Mater olim Nobilis N. Consors relicta vidua tum et liberi ejusdem minorennes sine debita assistentia ad presens Comparerent. Proinde Judicium correcto Terrestrium N. ipsorum pro Tutoribus Generosi N. assignat. Quos Tutores Generosi N. N. ad causam presentem in proximis loci presentis Judicii adcitare tenebuntur et consentis

Avisatio per Ministerialem et Nobiles

Veniens personaliter Ministerio Generalis Regni Providus N. Juratus Terrae etc. Sanus etc. recognovit quia ipse ad affectationem Generosi N. habita secum duobus Nobilibus, Majoris testimonii gratia sibi adhibitis videlicet G. G. N. et ad Bona Villae N. die N. Anno N. personaliter condescendit ibidemque Generosum N. avisavit quatenus summas binas vigore Contractuum obligatoriorum binorum super prata et agros in iisdem contractibus expressas et vi obligationis eorundem Contractuum reciperet et levaret de iisdemque agris et pratis vigore Contractuum per Illum possessionis post levationem summarum condescenderet. Quam avisationem Generosi

suscepit summasq obligatas levare de agris et pratis obligatoriis possessiones condescendere se declaravit et assecuravit de quo præsens iisdem Ministerialis supra scripsit suam relationem

Assignatio Tutoris coram actis extrajudicialiter.

Coram etc. Comparens personaliter recognovit quia ipse hominem se mortalem variisq casibus obnoxium esse, suique ipsius vero mortis exitus ignarus, tempestive iisdem liberis suis de Tutoribus et iis qui post Mortem suam illorum Curam gerant Parentum vices obeant prospectibus omnem Tutoriam et Tutelam suamq curatelam liberorum suorum Nobilium N. N. filiorum et filiarum suarum cum Nobili consorte sua procreatorum et Divina gratia procreandorum administrationem omnium et singulorum Bonorum suorum Mobilium et immobilium Hæreditariorum obligatoriorum summarumq quarumvis pecuniarum tam paratarum quam in Bonis quibusvis existentium in eodem morte sua derelinquendorum et in eosdem Liberos suos Jure naturalis successionis devolvendorum Nobilibus N. fratri suo germano N. fratri suo Patrueli post mortem suam usq ad vicesimum quartum Annos ætatis eorundem filiorum sive eorum ex illis natu majoris filias vero ad elocationem usq ipsarum in Matrimonium sive etiam Status Religiosi Professionem concessit conscripsit et concredidit prout quia

concedit Conscribit et concredit pleno dans et concedens iisdem Tutoribus plenariam potestatem et omnimodam facultatem. eosdem Liberos suos alendi fovendi educandi moribus bonis et artibus ingenuis statui ipsorum convenientibus infuendi Filiam in Matrimonium locandi etiam Divina potestate gratificante professioni et ordini Religioso Monialium addicendi Bona eius omnia gerendi gubernandi et in meliorem usum et conditionem prout ipsis videbitur Fusq et Bona Fides atq conscientia dictaverit Convertendi hac sua. etc.

Cassatio Inscriptionum

Coram etc. Comparens etc. Fors etc. sanus etc. recognovit. Quia ipse inscriptionem Certam resignatoriam Bonorum N. ubi Actis N. per Generosum N. de Actu et data N. Anno N. in Crastino N. factam et recognitam in omnibus eiusdem inscriptionis punctis Clausulis conditionibus et ligamentis Cassat annihilat et mortificat nullius valoris esse vult perpetuo et aeviternis temporibus hac sua personali etc.

Citatio ad Tribunal de prosequenda

Augustus III. Dei Gratia Rex Poloniae etc. et hic reliq. Regiorum titulus) vobis Mag. Judicii N.N. et Assessoribus Terrarum N. nec non notario, Palatus N. Causa infra

scriptis Judicibus atq. G. N. uti parti adhae-
renti. De Personis B. Bonisq. vestris ghtter
omnibus Mandamus et in Judiciis nostris or-
dinariis Gnosibus Tribuna Regni Petri
viens hocme ita positione pegne ellus recte
in quator computando septimanis ad tum
deem et quando presens in Regno Publico et
ibi competens tyme adjudicare acclamata
et vocata inciderit personaliter perempto-
rieq. compareatis ad instantiam Gnetigeto
rii3 Judicii nostri et Magnifici N. uti Partis
pirseqentis Qui vos et quide inhaerendo
protestationi sua circa apellationem a D. tero
vestro interpositam facta. Citat ad videne et audi-
eng eundem apellationem vestro interpo-
sitam et non ad-missam admissibilem et ipsa
siquibilem ad inveniri Te vero Partem ad-
stoareng ratione sinistrae informationis et ma-
le delationis poenis condignis puniri Teq
a pretensione tua injusta et indebita B. ab
judicari alia proexigentia Causae saluti et de
cerni et sententiari Citamini Sibis pariturri
et Judicialiter Responsuri Datt Petricovid &c.

Citatio ad attentanda Testimonia

Augustus III. &c. vobis Generosis N. de Bonis
vestris generaliter omnibus Mandamus ut in
Judiciis nostris Terminus prius primusve ab
hinc N. celebrang pntler prptrq. comparatis ad
instantiam Generosorum N. qui vos Citant ad atten-
tang videng et audieng et accideng Certa testimo-
nia hnum fide dignorum deponeng quibus
certa notitia est de limitibus seu Granicibus
et signis metallibq in Bonis Villarum et Here-
dial aut N. ab una et vestra N. Parte ab altera
ra adq videng et audieng Citamini Sibi paritu-
riet Peltr. Responsuri Datt &c.

Citatio pro termino Conductionis in Fundum controversum.

Augustus III vobis vel tibi Mgco N. Bonoru N. cum attinentiis Heredi de Bonis Tuis Mandamus ut Coram Judicio Terre NN. Condescensi in et pro Tra 2da post Fm N. prox. in loco campestri inter Bona N. Gnou N. Celebrang in termino Codnis vigore Decreti Tribunalitii Petricoviens. v. Terris N. peragen. compareas ad instantiam N. magnifici Actoris Quite Citat seu potius advillat procu quatenus tu Incola et subditor Bonoru N. ac aliorum copertinentium idq pro recipiens Testimoniis juratis remonstrationeq Ductus reales ac scopuli angularis inter Bona N. et N. Tua progelorum statutione citans iis pariturus et terminum attentaturus Dictu loco campestri

Citatio 2da ita pro Termino Codnis in fundum controversum

Augustus III. Dei gratia &c. Vobis Mgcis N. N. Brum N. N. Regalium quovis Jure Possessoribus de Bonis Justris qntbr omnibus Mandamus ut Coram Judicio nostris Terre Condescensialibus in fundum Bonorum N. magnifici N. Hereditarii cum Mgci N. Heredi controversorum N. vigore Decreti Tribunalitii Rgni Petrcoviens Feria 2da post Dominicam N. prox. inter Partes in fra scriptas ex Serius Partium Controversiis prolati in locum campestrem differentiarum ubi eadem Judicia locata fierint in et pro Fra

2da post. Fm̃. N. proxima Anno. N. Conde
scensuris Personaliter peremptorieq[ue] com
pareatis ad instantiam actorum, Quivos
Citat seu potius satisfaciendo Decreto
prememorato Tribunalitio adcitt. pro
eo quatenus via Arendatorum et alias in
colas villæ N. ac aliter Bona supe
rius expressa attingentibus prædictæ are
atates pro agnoscenda adcitatione et Ju
ramento comprobanda statuatis statuen
di vero alia omnia et singula pro
neru et exigentia Causæ faciant et per
agant cottmini et adcittmini. Litis pa
rituri et Judicialiter responsuri. Datū
in loco Campestri differentiarum feria
N. Anno N.

Citatio seu adcitatio Collateralitt

Augustus III. Vobis Generosis Bonorum N.
Hæredibus de Personis Bonisq[ue] vestris ge
neraliter omnibus Mandamus quatenus ad
instantiam Mgci N. Coram Judicio nostro Com
missionali in fundo controversa inter Bona
N. Terrestria ab una atq[ue] Bona N. Re
galia Parte ab altera Ratione collatera
litatis Bonorum Vestrorum Bona inter
se controversa attingentis in et pro die
N. Fm̃. N. pntbr peremptorieq[ue] compare
atis Diflimitationem attentatis ac ea quæ
Juris erunt peragatis cittmini Litis paritu
ri et Judicialiter responsuri

Citatio seu mandatum ad Judicia Assessoria
Sacræ Regiæ Magestatis

Augustus III. Dei Gratia. Titulus integer inscribatur. Tibi Generoso N. de Zereoha[?] Boniso Tuis quatr omnibq mandamus ut in Judiciis nostris Assessoribus Regni Varsaviæ seu ubi tunc curia nostra feliciter constituti fuerimus a positione præsentis Manuali nostri recta in quator computanda septimanis seu tum et quando causa præsens in Regno Publico ibiq competens Seme ad judicandum clamata et vocata incident personaliter præmptorieq compareas ad instantiam Instigatoris Regni nostri ejusq Delatoris N. N. Actt. Qui te insistendo manifestatione sua eo respectu coram actis publicis facta, citat pro eo quia tu ex ratione cujus abusus tum et aliis ratione et constitutionibus Regni ac Juribus Cardinalibus Terrarum N. in Medium inferendis suas Tenon modo ad solutionem penarum promeritarum et compensationem Damnorum causatorq verum etiam Jure quo super capitaneatum N. gaudes pro reponibili et remobili Te advento ab eodem N. abjudicare aliaq praesigentia Causæ per sententiam nostram decerni citaris ubi parituros et Alorum responsurus Datt Varsaviæ Feria ... post Dominicam N. An. N.

Citatio seu adcitatio Creditorum pro Condescensionis in Causa prioritatis

Augus III. Vobis Mgcis tum et alijs Cre-

ditoribus ad Bona N. cum attinen. quovis jure et titulo se interessantibus de Personis Bonisq vestris generaliter omnibus mandamus ut coram Judicijs nostris consesene in Fundo Bonorum N. cum attinentiis pro Tra N. in Anno N. personaliter peremptorieq in assea competene quia ea indigetis sub admissione Jurium vestrorum compareatis ad instantiam G.G. N.N. insimul actt qui insistendo Decreto Terrestri N. Feria N. proxima Anno N. interveniena et N.N. parte ab altera lato citent et adcitant pro eo quatenus Jura vestra siqua ad Bona N. illata et liquida habere intenditis nostro coram Judicio reproducatis et ad substantiam olim Magnifici N. regulantur eadem cum aliis Creditoribus sciatis liquidari collocari et in realia cassari removeriq Dtt ec

Citatio ad Tribunal Regni pro cassatione Condemnatione

Augustus III. Cum solo titulo Regia Tibi Generoso N. de Persona Bonisq tuis generaliter omnibus Mandamus ut in Judiciis nostris Ordinariis Generalibus Tribunalis Regni Petricovien sibus hinc et a positione presenti Citationis

Mowa Jmci Pa Dziwanowskiego Podwojewodzego Chełmińskiego przy oprawianiu JaśW. Wojewody Chełmińskiego do Jo. Trybunatu Piotrkowskiego miana

22 Xbris Anno 1767.

Statuta Koronne od Nayiaśnieyszych Monarchow Polskich naszey Oyczyzny dla rządzenia dobrego

podane Prawa, z Przodkow trzech Stanow Rzeczy
Pospolitey postanowione na Seymach, Powaga
J. O. Trybunału Koronnego y Wszelkie Jurysdykcie
Sądowe tyle konstytucyami obwarowane, ktoby
niewiedział że to są zbawienne środki dla zacho
wania S. Wiary dla utrzymania sprawiedliwości
wynalezione na których iako in Cardinibus Cała
Machina rządo y panowania dobrego pendere
y obracać się powinna, ktoby się nie domy
ślił że Prawa są sposoby z Opatrzności Boskiey
udzielone, końcem wykorzenienia grzechow y dzi
kich z Panstwa obyczaiow, ktoby nierozumiał
tego? obszernie wyrożone dostatecznie według ro
żnych okoliczności opisane bydź powinny wszel
kim występkow chamulcem, nieprawością
tamą gwałtom, y złościom na wszelkie swywo
le rozpuszczonym grozba y nie omylny kary
obietnica. Fide et Justitia stant et regunt
Dominia impiis moribus obstant et vetant
peccare Leges, aprzecię ledwie nie codzienne
widziemy y ledwie nie ustawicznie doswiad
czamy iako oriuntur vitia nascuntur Crimina
crescit militia licet unum quandoq scelus qua
runt et sequuntur pœnæ nowe nascuntur
kiedy y teraz oręże gwałtownego postępku
dokument zapalczywey złości przychodzi przed
świątobliwą sprawiedliwość, twoię decyzyą
J. O. Trybunale y niezesz że to malitia su
pra malitiam gwałcić Prawa Boskie
deptać Prawa y postanowienia Oyczyste
czynić na zycie, na fortunę Bliźniego za
chwatne machinacye więcey rzecz iest to
supina malitia perseveranter misli

harmi chęcią szkodzenia drogą postępował
excessu w excess deliberate błędu iednego wedu-
gi insolenter wyrażzać złości do złości gwałt
do gwałtu pertinaciter przyczyniaiąc donec
in profundum veniat cieszcze powiem iak
to summa summarum malitiarum mul-
tiplicatione excessum usq ad capitale Jus
wyredukowana quantum est mowię summa kto-
re in tabulam laterum pod Brestie wziąwszy
tali aby do wyrachowania się by Wypłacenia
Boskiey Sprawiedliwości czego niebłahowało,
trzeba podobno pyże sposobem Dywizyi
a cieszcze Dywizyi Ciała y Duszy. Atutmci
by tu zakyk w mowieniu ślgmy, w opowia-
daniu subtelności stan nietakie zdyskrecyi
nad obwinionemi o kryminał Patrzmy ja-
ko bardziey z kompassyi nad godnemi y chwa-
lebnie wypielęgnowaną Oyczyznę Familia kto-
ra zapalić się musi, słysząc, albo widząc illi-
citos morum progressus ktora podobnie my
śli parznie y wyrzeka iako niegdyś nad ex
cessem własnego syna ow Rzymskie Patryu-
usz. O Fili o infelix Fili ante amore tu-
an amore tui te condemnare debeam nescio
ale z drugiey strony biorąc rzeczy, uczeli dla uwol-
nienia kraju całego od infekcyi powietrza
należy jedno w ktorym się zaraza pokaże zagu-
bić mieysce, jeżeli dla ubespieczenia całego cia-
ła część iedną nieuleczoney gangryny odciąć
się godzi a zatym dla uleczenia Godnych Imion
niemaią się słowa y zdanie Tacita pełnić ut
ut sit provisum sanitati ac integritati corpo-
ris necesse est ut corpus dimicatur sanguis. Aza-
coż y na tę folgę zranionemu Sercu niemam
obrzywdę Brata moiego, o honor Dobrodzie-
ja moiego w głos mowię, zacoż mowię nie

niemam tak wyrazić godny Synowiec o Gwałt Stry-
jowi uczyniony, a zacząć szkalując niemam się, zaś że
Bog aby zdradę y nieszczęście odkrył, cudownym
niemey dziewny ciała rozwiązał, tak iż niebezpie-
czeństwo Oyca odkrywa. Miles ne feri Patrem
Wiem ja o tym że excessa swoiey dziewy, matrice
zna Rodzic, y kolce głogowe że są przyiemnym
przyozdobione kwiatem, ale też y to niejest nam
tayno, iż się pierwszym owym Rodzicom na-
szym przestępstwa nieuda ta wymowka. Mu-
lier dixit, serpens decipit me, lecz za sprawie-
dliwym Dekretem Boskim pati exilium musieli
y depta Głowa Herszta pierwszego złości, ukryć
swoiey Zdrady przed Bogiem niemogła wyrokiem
albowiem y na ten sprawiedliwa wypadła sen-
tencya. Conteret Caput Tuum. Kaynowi o Bra-
tobóystwo obwinionego smiała przed Bogiem
niewyartykułowała odpowiedz. Utrum sum cu-
stos Fratris. A czemuż to Sanguis Fratris Clama-
vit de Terra skarżyła instygowała. J. O. Imci
Xięża Prałacie Gnie: Funkcyi Prezydencyiey na
tym tu mieyscu zaszczycony Godnością wysta-
wiasz nam codziennie przed oczy Boga y spra-
wiedliwego Sędziego Figurę tą wystawioną fi-
gurę wpaiasz w myśli y pamięć naszę nieo-
mylność Sądow Jego otoż przed tym Bogiem y
Sędzią otoż przed tym namiestnikiem Jego
Clamat vindictam Krew Brata Starsze-
go szuka sprawiedliwości niewinna życia ofia-
ra, proszę z Psalmistą Pańskim, Virum Sangui-
neum et dolosum abominabit Dominus. niemniey
pod twoię J. O. Marszałku protekcyą uchodzi z
niebezpieczeństwa własnego Domu Senator

garnie się y złoży pod władzą Publicam securi-
tatem utrzymującą z upliknie przez usta moie,
aby od gwałtownych napaści tego Pana Tuw
la Marszałkowska zastąpiła y zasłoniła
laska, tać to iest laska y całam figuruiąca
Jakóba w której Bog Tobie J.O. Xiąże Marszałku
jako niegdyś Patryarsze S. nieomylnie zpuszczać
przyobiecywać tak, a mieyscu Temu w Sprawie-
dliwości obsituiącemu nieomylnie błogosławić
przyrzekał, tak to iest laska albo scala, po któ-
rey przeszłości Praw y słuszności honor poni-
żony zdeptana sławy, fortuny upadłe, Mar-
szałkowska dźwiga powaga. Tać to iest la-
ska albo scala na której wsparta J.O. Try-
bunału Jurysdykcya wybijące się w górę
[illegible] poniżce się od złości do złości zawsze na-
[illegible] spycha nieuchronną karą surowością.
Naczelnicy utriusq Collegii J.W.W. inter millia
milium Praw wiadomością utrzymaniem
Sprawiedliwości Judices signati honoru
zolić Godność nayważysza dla zasług y urodzenia
wielkiego piastować Signati; oto przychodzi
ad seletum J.W.W. Ordinem utrzywodłony
w honorze Stachu Polski wczesniey powa-
żniewałony Senator, życia y zdrowia niepe-
wny Syn wolny Oyczyzny. Przychodzi mo-
ie szukać in communi injuria Sprawie-
dliwości, ado niegdyś w swoich sentymentach
wielki Filozof dla uszanowania katedry swoiey
powiedział Temisz sami słowy J.W. Wojewo-
da Chełminski w Senacie w Senatorskie Godno-
ści mieysce zasiadaiący przez moie usta dnimi
głaś hunc locum defendere et observare oportet
prout quis illum Procerum suorum aut sui
esse putet. Z nać dała Rzecz Pospolita nasza

przez

przez konstytucyią Ann. 1667. jako sobie powa
gę Posła, tycie Ziemianina honor Rycerskiego za
wsze honor. A jakże tak sama Pani w Osobach J.
WW. Panow natym tu mieyscu zasiadaiących
wybrałana nie ma pośi justo favore: Ta
nad inter medii ordinis, jakże nie ma poka
zać wtym stanie optimam Partem zaszczy
tu Narodu naszego ktorey bronić ktorey sza
nować sama obligue słuszność, koniecznie re
kogniyą J. O. Trybunałowi powinną kon
kluduię z złożeniem głębokiey u Nog J.
WW. P. P. submissii a na wsparcie jesz
cze tey przeszłey moiey słow zażywam
Symfonii Greckiey: Unam Armam velut
Sanctam habere in qua Clarorum Virorum
senectus sinon venerabilis saltim invio
lata Conscitat.

Mowa JmCi Pana Dziewanowskie go Podwojewodzego Chełminskie go przy Konkluzyi Inducty miana

Wszechmocność Boska ktora się ludzkiemi za
bawia a czasem ciska iak piłką sprawamy
ktora szczęścia albo nieszczęścia fortuny albo u
padku naszego w swych ręku piastuie vices.
ktora życiem albo też śmiercią y zdrowiem
albo chorobą stworzenia każdego w swych
niedosięgłych piastuie wyrokach, kiedy zna
wyższey woli y zniepzebraney swoiey do
broci na Osobę JW. Wojewody Chełminskiego

wey

weyrzyc kiedy Jmie Jego w Oyczyznie starozytnoscią na Stopniu godnosci Senatorskiey postawic kiedy na wyzszey powagi pobie osadzic ...ukowac mogł, w tym samym nie ledwie Czasie, tez same codotyczu danego y honora zepsiankie swoie przez rozne dotchnienia y dopuszczenia kierze cierpliwosci kaniemien. atak wyprobowawszy wyrzeciwnosciach mocnego statku, otoz tedzien dzisiey uy na te widok pozwala y naznacza, ze honor nieoszacowany, szalankie osoby Senatorskiey deptany, bezpieczenstwo publiczne zgwałcone do tey samey z ktorey juz wypadły były powraca miary. Ludit in humanis Divina Potentia rebus, dat infelici det et fortunatos iterum reddit dies. Daiondzieyszy uznay nader szczesliwy y tak pomyslny ze zastone dotych czas na samych tylko roznie rozumiejących opiniach zawieszoną. Kiedy Kiedy odsunie da sie widziec trzeciena a rzadko practykowano w naszey Oyczyznie szczena reddit dies, takze attentatom gwałtownym z przyzwoitey kary wyslizgnąc się usiłującym wszelkie sposoby y zrodla drogi prawdy y rzetelnosci koniecznym szczegulney ochuzy wynaydowania s. sprawiedliwosci kiedy zapadł y zemknie, juz natenczas fine cessante cessabunt et media ad finem dlcy mowię reddit diem Ktorego Przeswietney Paleztry godnych Mecenasow kontroversyi rdcyk na fundamencie Prawa

wytuszczone dokumenta y Oryginału osnowy szpetnych kalumnii y niesprawiedliwych zarzutow wsobie zawierające, tudziesz inquizycyje wywiedzione w Inquizycyach rekognicyas swiadkow poprzysiezona. J. O. Trybunale na twojey S. Sprawiedliwosci składamy izali aco ieszcze wswoiey satysfakcyi szukaja głou y dowyrozomie szej daie krzywda publiczna wyrazoney rzeczy ktore kazdy jaki palcem wytyka, Ten to jest ktory za szpetnym poszedszy zyskiem a kaduczny uwiedziony łupem chciał mieć Senatora Polskiego w Rzymie wystawionym łupem paszkwilem nazwanym zawieszające na nim czci y sławy nienaruszoney kłodące skrypta głowy wymysły. Ten to iest ktory niedosyc ze się udał na gwałtowne zycia szkodzenie Ten to jest aco raszey ton tu jest, ktory Herszta swego naśladując złości, stał się swawolnym jego wystepkio swawolnikiem, Ten ci jest ktory bez wzgledu bez wzgledu na katu rodzenie y gmiu swoje udał się na tle, radydawał, koszta do popetnienia excessu nie załatwał. Ten tu jest ktory imo idąc przyzwoitego sobie starania poszedł za obmierzłą Boskiem y ludzkim Prawem zakazana nadgłoda. Takowe tedy przeciw miastu zdrowego rozumu y publicznemu

bespieczeństwu ale tak gwałtowne przypuszcza-
jące odwagi, czyli na wagę Poważnych S.
O. Trybunałów sentymentach, niemamże sto-
życ więcey powierzyć, wszak mowie tłity
p[illegible] taice, gdzy z Poważnych wyciśnione zre-
nie wzgląd y walor mieć powinny, a jako mnie
Arystyppa wspiera zdanie. Magnatum la-
chrima ideo librant quia loquunt ideo loquunt
quia rara et Natura effunduntur, oto co
Boskim biczykiem Ochtowanego Senatu
ra afflikcyami wytłoczone, czyliż nie jest
rzecz słuszna wziąść na wagę S. Spra-
wiedliwości; podchlebiać nieumiem bo jest
podła y słuszney godna nagany ludzkiego
umysłu subjekcya, ale że prawdę stronom prze-
ciwna rzecz wybaczyc musisz, chcesz widzi-
złość swoję pokryć niewinności ptaszczy-
kiem, jakbyś niewiedziała o tym że się u-
kryć y utaić żaden niemoże exces, chcesz
oczywisty najazd podroznym nazwać przy-
padem, zuchwałą napaść chcesz w przyja-
źnią obrócić wizytę, owo nocne po polach
widoczne majątków w świataniu nadzie-
nie z tym umysłem w padnienie, chcesz na-
zwać cnotliwym przestrogi uczynkiem, jak-
byś nierozumiała tego że rzecz oczywista
gwałt na oko wydany trudnie sprawiedliwego
wyrozumienia niepotrzebuje. Na ostatek chcesz
krzywdę bez nadgrody w upale niewinności
zostawić, kryminał bez nadgrody, Prawa
bez exekucyi chcesz mieć widzę, jakoby to nie

nie rzetelność była, co Rzymski wyraził Staty sta. *Cavenda Civium odia verenda Criminum impunitas, metuenda justitiæ sterilitas, hæc enim tria evertunt Respublicæ Statum et vel maxime turbant Dominia.* A do tego któżby się znalazł taki któryby któryby Sąsiada oniecratował Domu z którego wybuchły pożar ognia mógłby całą ogarnąć kolonią. któżby tły przemdały dobrym nieubezpieczył mostem, którą w kradce przebywać będzie, któżby nadwerężoney łodzi mocnym nieumocnił staraniem, z którey tonące już ratunku wołają; y na którey sam płynąć zamyśla. J.O. Trybunale JWW. PP. y Dobrodzieju w szczególności przy okrzyku zasiadający J.W. Prezydencie kiedy uważam widzę y dobrze powierzoną w ręce Twoje Prawa pamiątkę, niemniey przy lasce która iest virga directionis y przy tey tablicy doskonałą swoiey funkcyi pełniący obligacyą, J.W. Marszałku przyznać muszę że ciebie widzę drugie go Ludu Bożego Marszałka Prawa pisane go Fundatora, kiedy także konsyderuię JWW. utriusq Collegii Sędziów godnych wyznać powinienem że jesteście jako owi w pierwszym owym wieku wszczepi Prawa natury zaszczepieni Patryarcho wie do których Ja jako wszelkich Praw wyobrażenie noszących wyraźnie rzekę, jako

ad

ad compendium Legum kiedy z powinnym respectem głęboką submissyą pokorną prozbą z świętego którego Osobę prezentuię, takiey iestem o waszey sprawiedliwości nadziei, jaki ów był Pacyent Ateński który do Sądów mowił; tibi de rebus secure confidere possum nec enim fallis nec fallere potes. Atalis J.O. Trybunale. Przypominam sobie Rzymskiego pro milone Oratora do Sędziów dyskurz tego samego pro domo mea niech mi się zażyć godzi. Si vita alicujus in aliquas incidias, si in vim, si in tela incidere videat, eandem honesta ratio salutis necesse ut defendat. est haec Judices non scripta sed et notata.

Actum in Castro Opocznensi Feria Quinta post Festa Solemnia Sacri Paschatis proxima Ao. Dni. 1759no.

Ad officium et Acta praesentia Castrensia Capitanealia Opocznensia personaliter veniens J. W. Mgcus Joannes Małachowski Supremus Regni Cancellarius Dtti. Dtti. Ja Jan Małachowski Kancler W. Kor. Stanąwszy przed Aktami Grodzkiemi Opoczyńskiemi w krzywdzie bardzo publiczny rzeczy swoiey że do Xiąg zanoszę skargę iż będąc tknięty Manifestem, a bardziey wizya manifestu in curia Regia Varsaviensi, Feria 6ta ante Dominicam Septuagesima proxima Anno Dni 1759. przez J.W. JMCi Pana Jerzego Mniszka Marszałka Nadwornego Koronnego, dla publiczney informacyi podaie, obiaśnienie, a naybardziey nieprzyzwyczaiwszy się do takiego stylu, którby więcey passyą moię niż Interessow potrzeb mogł wyrażać materyę, iakom się zwyczaił z wielkim iść uszanowaniem Godney Osoby Jego Mości Pana Marszałka Wielkonego Nadwornego będąc, że mna Ministra Status, tak niepożyczam z nikąd słów grubych, których u siebi

nie

nieznayduie. Zaniesiona Appellacya od Sądow Zadwor=
nych J. K. Mci P. N. Mitt. przez Jmci Pana Koszec=
kiego Plenipotenta Specyalnego Jmci Pana Marszał
ka Nadwornego Koronnego w sprawie Miedzy Nim
a Jmcią Panem Jozefem Kanwietim Regentem Kan
cellaryi Koronney o Rokitnia w tożé w Woiewodztwie
Kijowskim leżacą; ale ta appellacya w Sądzie Konno=
tacyi godnie nieprzyznana, ponieważ Suprema Ju=
dicia po całym swiecie Appellationes non admittunt
eo et in Imperio y Francyi y wszędzie się praktykuie
aby ukrzywdzeni znaleźli tandem satisfactionis mo=
dum, przez finalną dalszey z włoki nieciérpiącą Se=
dziego decyzyą. Z nawet potym znowu od Persona
lem Comparitionem w Grodzie Warszawskim jako się
wyżey namieniło, potwierdził JmPan Marszałek Na
dworny Koronny. Zwyczayna to iest każdego Człowie
ka passya, mieć niekontentowanie do tego, ktory
niedaie otrzymaney Satysfakcyi, ktora sobie życzy.
A zatym że Kondycya każdego Sędziego iest po
dległa takiemu nieszczęściu zawsze, na swoiey do tey
iż Osobie, każdy maiący z kim sprawę niemoże być
Sędzią interessu swego bo wrodzona każdego
miłość pokaże w drugiey sprawie defekta w swo
iey własney zakryie. Zdawało się JMPanu
Marszałkowi Nadwornemu Koronnemu że
miał sprawę, Jamią za sprawiedliwą nieuznał
trzeba było dogadzaiąc żądzy swoiey przyiąć pod
chlebstwo, niektora zwykła przy wszystkich Mi
nistrach assystencya, że idzie Appellacya do Sądow
Zadwornych J. K. M. P. N. Mitt. aby uniknąć ese
kucy tego Dekretu, ktory niebył do gustu, ale czy
li appellacya do Sądow Zadwornych J. K. M. P. N.
Mitt. idzie do Sądow Relacyalnych także J. K. M.
P. N. Mitt. a parte Regis albo nie y oddaiwszy
prywatnych interessow na stronę racya, czyli
publico convenit appellacya od Sądow Zadwornych
P. N. Mitt. do Relacyalnych, gdy y prawa niebyło

To tu dopiero zastanowiam się tu nad tym. Sądy wszelkie
Krolewskie ex sui były Suprema Subsellia, bo inszych
niebyło, z przykrzołdzie subiekcya Sądow Krolom, od=
dali Ziemskich Dobr Sądy Trybunałom Koronnym
Kommissarzom Radomskim Zołnierskie, Marszał
kom Securitatis Sądy y insze sprawy w Konstytu
cyi wyrażone, y na te Sądy trzeba było Konstytucyi, że
są Suprema Iudicia, postawały poźniey Assensu Re
publica, Sądy zaś J. K. M. P. N. Mści: jako były ab
origine suprema, tak udzieliwszy spraw innych
niemogły podpadać interpretacyi, że nie są Supre=
ma Iudicia y ażeby bowiem innym udzielały moc
sama iey niemiłuiący ale kiedy potym od Sądow
Zadwornych J. K. Mci probowali zaczęli appellacyi
do Sądow Relacyinnych, Krol Zygmunt J. K. Mc
trzeci w Dekrecie Relacyinnym uznał, wyzna
wie między Zaliwskim, Warszawskim, a Klodzinskim
Błonskim Starostami 1588 Roku że Sąd Zadwor
ny y Relacyiny są to iedne Sądy, y daley poźniey
szym Wiekiem tenże Krol w Sprawie Jędrzeia Za
bokrzyckiego Podwoiewodzego Łęczyckiego a Miko=
łaiem Zabokrzyckim Bratem że iedne subsellium
potwierdził y deklarował, et super appellantes
karę naznaczył, tentum potym było to od Gdan
szczanow w sprawie z Jmcią Xiędzem Biskupem
pem Kujawskim zanosząc appellacye na Seymo
we Sądy ale zaraz 1595 Roku zabiegł temu Dekret
Seymowy, nie tylko karę super appellantes, ale dołożył
his verbis: że powaga Sądow Zadwornych J. K. M. P. N.
Mści rownie niemoże in dubium wodzi przez ap=
pellacyą iako y Trybunałow, ktore od Krolow vim et
Authoritatem sumpserunt, tandem że niektorzy
Pieczętarze iusta aliqua dopuścili praejudicata Ap=
pellacyi, zabiegł temu Krol Jan Trzeci Ordynacyą Są=
dow Zadwornych Krolewskich 1680 Roku, a potym
1683. Roku Konstytucya approbowana taż Ordy
nacya Sądow Zadwornych J. K. M. P. N. Mści w kto
rey te kładzie słowa: że Sądy Zadworne ex origine
sui są Suprema, y od tąd nikt żadney od Pieczęta
rzow w Staktach nie znaydzie Appellacyi, iako Te=

gli

stymonium Metrykantow Koronnych do Metryki Koronney per oblatam podane swiadczy. Decreta Rali w Sądach Assessorskich iako y Relacyinych promulgowane Krol Jmć Jan w trzeci swoiey Ordynacyi Starowi rem judicatam bydz, y przytym Krol Jmć Zygmunt Trzeci, w Dekrecie swoim Relacyinym Anni 1591. post post appellacyia rei judicatae sadow Assessorskich przeciwdziałanym zuchwatym bydz y karze podlegaiacym determinowat. W zwiazku według wszelkich w Europie praw wszystkim Sędziom y Praktykom wiadomych nie inaczey może nazywac takowy Dekret po swoiey publikacyi Res judicata, tylko gdy in judicio Supremo promulgat. Albowiem w inszych Sądach Dekreta nie przez promulgacyę swoię nabywaią vim rei judicatae, lecz dopiero wtenczas gdy od obu Strony żadney nie zalotora do wyższego Sądu Appellacyi. — Tak Krol Kazimierz w Statucie swoim Anni 1368. qualifikował Decreta niższych Sądow his in verbis sup itaq hujus modi Sententiam Judiciis quae non facit aliqua provocatio, ne suspensa declaramus transivisse in rem judicatam. Herbutus titulo Appellacye przeto hoc motivo kwalifikowanych Sądow Zadwornych Relacyinnych y Assessorskich Naywyższemi Sądami, y onych Dekretow, skutkiem rei judicatae była na to osobliwsza baczność przeszłey Ordynacyi że uniey zostawiono Jedno to beneficium że liczeby contra rem judicatam Sądow JKr Mości Assessorskich manifestum documentum notatnie tas nova in judicio non allegato adiit, strony przymowu się mogą; Pieczętarz w tamtym przypadku ma władzą poprawienia promulgatat rem judicata. Jakowa władza poprawienia przeczytanego Dekretu żadnemu niższemu Sądowi nie iest y niemogła bydz pozwolona, bo ma nad sobą wyższy Sąd ktory go poprawić powinien gdy Strona do z wiekszym

Sądzie przegraiący ma wolną appellacyą do Nay wyzszego. A takowa Appellacya Stronom gdy kre Judicata Supremi Judicii Regii w całey Ordynacyi pominioney nie jest pozwolona, z tey przyczyny wolne są do Sądow Appellacye, pozwolono bo ostatku y Pacta Conventa między Stanami Rzplitey a Nayiaśnieyszym niewbyga sley pamięci Augustem Kiedyby Sądow Zadwornych Majestatom Supremi Judicii prezentuie Arbitrmum gdyby Seymowych Dekretow Relacyinnych y Konstytucyi pro Dignitate Sądow Nadwornych J. K. M. z P. N. Mitt nie było a poszły per Appellationes Sprawy do Sądow Zadwornych Koronnych y Litewskich, et per consequens Referendarskich Oboyga Narodow do Relacyinnych (: poniewaz ex ratione coequationis Jurium co się mowi o Koronie to y wielkim Xięstwie Litewskim służy :) Krolowie zas y Monarchowie o całości Państwa sobie powierzonych myslac niemoglesy naturalnie tym Sądom zadosyc czynie, za wtak wielka mnostwo spraw nierozstrzygonych zatamowałoby sprawiedliwosci drogę, y tak kto utrzymuie Appellationem Sądow Zadworny J. K. M. z N. Mitt: znosi się, kiedy Crebucy i per vim Appellationis y tam do tego Sądu zmierza, w ktorym nigdy Sprawy się niedocześła; Uskarza J. Mc P. Marszałek Nadworny Koronny że contra Legem et Justitiam ferowany Dekret że contra Legem Ktoro się Przyznać niemusze w Alternacie Expulsionis et circuitiva Lenticalito ratu inductionis oddali, ten uniknaiąc rygoru Prawa 1699 y innych przy ubespieczeniu własnosci każdego, ale gdy ad justitia in jure petitorio juz z drogi Sprawiedliwosci łatwie się zszedł tem! Otrzymał J. Mc Pan Marszałek Nadworny Koronny Przywiley na Rokitnia iakoby po urodzonym Łowczym ktory przywiley urodzonego Łowczego sam przez się zginał, kiedy we dwa Miesiące po nim nastąpiła Konstytucya 1590 Natury J. m Dobr Ziemskich daiąc, iakże tedy Dobra Ziemskie mogą znawu za przywileiem iak Dobra Krolewskie chodzić, kiedy je Konstytucya za Ziemskie przyznała y iakaby eksportowany Przywiley za

niewazny uznałem, zem kazał przywrocic JW. Panu Kanwickiemu Regentowi Kancellaryi Koronney, Dobra ktorke już orginale no[mi]ne przeduxit, jako strona prettendowała uczy Mnie Konstytucya 1661 Anni Woiewodztwom Bracław skiemu Kijowskiemu y Wołynskiemu słuzaca według ktorey dosyc mi pokazac ante Possessionem Possessionem albo y przez Swiadki dowiesc ex ratione hostilitatis subsecutæ, y ta Konstytucya przy w polney Ablitach jako iest, Przezem w wszystkich Substancyi Szlacheckich, tak oddawszy iż niewiem kogobym to stawił in possessione firma Dobr Szlacheckich. Pretendowało tego abym na Seym odesłał te sprawe circa apprehensionem Dobr Rokitni violentem JW Pana Marszałka Nadwornego Koronnego, ale mnie taz Konstytucya 1661 wyzey wspomniana od tego odwiodła nie mam załtly simaginacey aby JmcPan Marszałek Nadworny Koronny był apettyczny cudzey substancyi by owszem nigdy tey chęhwosci nie pokazał, ale czyli to przez Ekonoma faktu czyli innym iakim sposobem, iednakowo się rzecz stała violento modo, gdy były tedy takowe praejudicatum mogłem zrobić zaiazd bez prawny bez dania pozwu przyznac, a in jure petitorio odesłac na Seymowe Sądy, ktore iak widziemy przy niedoyściu Seymow reasumowane byc niemogą, była było własna droga pod violentas apprehensiones tym ktorzy w swoiej Substancyi y całosci fortun Szlacheckich byłaby nadwatlona takowym sposobem. Dołozyłt y to JmcPan Marszałek Nadworny Koronny w Manifescie swoim, ze usurpative et incompetenter, ale gdzie będą Przywileie ad malam informationem exporto wyne kassowane, ieżeli nie w sądach Zadwornych Krolewskich, poniewaz Trybunałom non competit cognitio Privilegiorum, ktoz ma sądzie ieżeli nie Pieczętarze, kiedy oboym dawnieyszych Praw sama Ordynacya Sądow Zadwornych Anni 1683tio approbowana, ktadzie pro Prezide iednego z Pieczętarzow a iakie tedy usurpative et in competenter sądzic mogłem mogłbym się wdarzyc przeciwko Jmci Panu

nie

Niemierze Susceptantowi Grodu Warszawskiego z
przy ostrych terminach przyjął JMC Pana Mar-
szałka Nadwornego Koronnego Widendę Manife-
stacyi y mogłbym w Trybunale rogere pensas
w Krakowie 1766 Anni Decretas ale miarkując
ale miarkując Substancya Jego przyszczupła, y
iey nieprzymuiąc takowey Manifestacyi obo-
bawiał się utracić procentu Suscepti, który
podobno y z Azardem siedzenia wieży [?] nie
chciał był utracić, Puszczam to mimo siebie
życząc siedząc jednak dla innych nie tak dy-
skretnych iak ia poprawy. Takiego tedy którego
się tego publicznie uczyniwszy obiaśnienia
przy oświadczeniu nieustanney moiey ku Maje-
statowi wierności, Uciekam się do Króla y
Pana mego, od którego iako wszystkie mocy y
powagę biorą, tak y Ja przy namienioney od
Niego własnej na mnie władzy Sądów Za-
dwornych bieg odprawuiąc do Jego udaię się Pro-
tekcyi. W umartwieniu zaś moim które [illegible]
[illegible] Sądow ponoszę szukam konsolacyi w łaska-
wych Sercach WWMcPanow y Braci Klientom
Szlacheckiego Stanu zaszczyconych, ieżeli zaś
Sprawiedliwość Święta y więcey bierze potrzebu-
ie w urzędu dla słabszych w Intratach którzy pr-
dzey upaść mogą przy szczupłości dochodów, nie
z mnieyszą ostrożnością pilnowałem zawsze
Konstytucyi Anni 1661 [?] służącey Przeciw-
nym Wojewodztwom Kijowskiemu, Wołyn-
skiemu, y Bracławskiemu, która po zupełnym spusto-
szeniu całego Kraju bez żadnych zostawiwszy
Obywatelow do Substancyi Dokumentow Sama
Possessya ubespieczyła, ante Kostium do
Włości tamtecznych, Prawa które uchyliwszy
na stronę rzadko kto do swoiey trafiłby Wła-
sności, mam tedy zupełną ufność w Affektach
WWMcPanow y Braci że gdyby tego wyciągała
ta potrzeba w pełnym dostatku mnie ich
Serc szukać będę mógł ratunku, y tym wszel-
kie u siebie które znaydę się Sługą
Jan Małachowski Kanclerz Wielki Koronny manu
propria In parata Copia porrexit

Actum in Curia Regia Varsaviensi
Feria Secunda post Dominicam Misericor
diæ proxima Anno Domini 1759no.

Ja Jerzy Mniszek Marszałek Nadworny Koronny nie
tylko na fundamencie wszyi manifestu przezemnie
Feria 6ta. post Dominicam Septuagesimæ przed A-
ktami niniejszemi zapisanego lecz ieszcze dowie=
dziawszy się o Manifescie przez JW. Jm. Pana
na Końskich y Białaczowie z Małachowic Ma=
łachowskiego Kanclerza W. Koronnego w Grodzie
Opoczyńskim Feria 5ta post Festa Solemnia
Sacra Paschalis proxima uczynionym, ten dla
ocalenia Fortuny y Honoru mego publiczny
zanoszę Manifest y Remanifest. A ponieważ Delent
Sądow Asesorskich w Osm Niedziel po Ferowa
niu y publikacyi swoiey sposobem niżey opi
sanym odmieniony, tadziesz w wspomnionym Opo-
czyńskim Manifest Apologium y Obronę sprawy
W. J. Pana Kozwilskiego Regenta Kancellaryi Ko
ronney, ze Mną mianey w sobie zawierają, y iże
ze Sprawy JW. J. Pan Kan Kanclerz Koron
ny publiczną jakąs zakłada krzywdę. Więc naj
przod dla usprawiedliwienia mojego źrzodło spra
wiedliwie ten wykładam Interess protestuiąc się
iż w tym całym Manifeście nikogoy urazić nie
szukam, chyba komuby prawda urazą być się
zdała. Dobra Rokitnia nazwane we Włości
Kijowskim leżące w Roku 1590 Dnia 10 Fe
bruary za Przywilejem Nayiaśnieyszego Kro
la Zygmunta Trzeciego dane są Prawem
dożywotnym Piotrowi Łowczkiemu, Tegoż
Roku Konstytucya Dnia 10 Aprilis susta
no pozwala Krolowi dać na Dziedzictwo we
dług woli y zdania Jego, Manatyra Czer
chezymerowski, nad Dnieprem Barnozpole
y Siedliszem Jwankowskim, Horodyszcze, Wło
darechie y Siedliszcze z Wołożu nad Rzeką Doł
szay Rokitnia, nad tąż Rzeką y Rokitnia leżące
na dwa pierwsze znaydują się moca tey że Kon
stytucyi nadane przywileie na Rokitnią i prócz
wspomnionego Przywileju nie tylko tille nic
znayduie ani in Originali ani in oblata ale

y zadna zmianka Jego w zadnym autenty
cznym Papierze, Albo w pięć lat poteyże Kon
stytucyi Prożno pomienione Dobra w Ziem
stwie y Grodzie Kijowskim w Trybunale
Koronnym zaczęty byłt widziany. Xiąże Janusz Os
trogski Starosta na ten czas Białocerkiewski
a pierwszey Ordynacyi Fundator otrzymał w Trybu
nale Lubelskim Anno 1595 Xiąży Wiśniowiec
kiemi, który Dekret nakazuie Xiążętom
Wisniowieckim żeby Dobra Rokitnia od zmar
tego przed dwiema laty Brata Ich kupione
Xiążęciu Ostrogskiemu rezygnowali w Roku
1529. Suryna Podsędek Kijowski pozywa Te
goż Xiążęcia Ostrogskiego o bezprawia łtczyie
Rokitni y innych Dobr całoby dawno swoich
Dziedzicznych do Sądu Ziemskiego Kiego, y
tam Xiążę Ostrogski po konstytucyi ziemi, po
Dekrecie Lubelskim, we dobie tecie niebro
ni w Sądzie święto nabytym Dziedzictwem
swoim, lecz tylko possessya uprzywilejowa
na jako Starosta Białocerkiewski y na fun
damencie konstytucyi Anni 1588. de Bonis
nulliter receptis napisaney prosi o remissę na
Seym, y one utrzymuie, przeciwko temu De
kretowi w Trybunale otrzymali kondemnatę
na Xiążęciu Ostrogowskim, ktoren przyiecie
przez moc utrzymuiąc się w possessyi Ro
kitni, one potym w tranzakcyach domowych
y innych Dziedziczną maiętnie nazywał y
w Possessya niewinnie Sukcessorom padała, do
Ordynacyi iednak iako niepewnego Prawa Dob
nie przyłączył, Successu temporis Starostowie
Białocerkiewscy z mocy Przywilejow swoich
trzymali Rokitnia y Sukcessorowie pozywa
li Ich o nią, y tak w Grodzie Kijowskim, Ro
ku 1726. sprawa Ich z JW Jabłonowskim
Wojewodą Ruskim, Starostą Białocerkiewskim
o ten Rokitnia sądzona odesłana na Seym y w po
tamże znayduie się Sukcessorowie Xiążąt Ostrog
skich mieszkali dopiero, JW JMP Kanicki Re
gent Kancellaryi Koronney podczas Funkcyi

swoiey Deputackiey y Marszałkowskiey w Trybu
nale Koronnym otrzymał pod Imieniem krewnego
swoiego Imć Pana Dominika Brzezinskiego
Donacyą teyże Rokitni o J. O. X. Imci Sanguszka
Marszałka W. Nadwornego Litewskiego y pod swoią
Laską kiilka kondescnał w Imieniu tegoż Imci
Pana Brzezinskiego otrzymawszy na s. p. J. W. Imci
Panu Jabłonowskim Woiewodzie Ruskim, Staro
ście Białocerkim y zaczyniona cz pozt znim
kompłanacya a potym za rezygnacyą od pomie
nionego Imć Pana Dominika Brzezynskie
go na siebie z robioną wszedł w Possessią
teyże Rokitni; po smierci s. p. J. W. Jabłonowskie
go Wdy Ruskiego maiąc Łobke z Łaski Nayia=
śnieyszego Króla Imci Pana N. Miłł: oddane
Starostwo Białocerkiewskie stante administratione
rozszarpnione y rozerwane przez sposoby Pokoiu Opę
Windykowskim z Imć Panem zaś Karwickim
Regentem Kancellaryi Koronney, zgody lubo
by przez sposoby od niego samego podane trakto
wanej zakończyć niemogąc przeyrzawszy się iz Ro
kitnia od Roku 1550. osobnym Piotrowi Łowcze
mu chodziła nadanym Prawem, na też Rokitnią osobny
Przywiley z Łaski Nayiaśnieyszego Pana otrzyma
wszy z wiadomości Prawa, iż kaden Starosta,
a Donatoryusz Krolewski sam tylko dożywotnie
maiący Prawo, dla nikogoy przez komplanacyą
cyi Awulsów niemoże czynić, ani uczynionych
dłużey nad siebie pozwolonych trzymać Possessyi, tę
dzieksz zapatrzywszy się iż Konstytucya 1590
probabiliter excludyi, co do Rokitni niemogła
z Suxynami zaszła Aktualna one na Sądach
Seymowych z Starostami była litis pendencya
mocą Przywileju mego poszedłem do Roki
tni y Orę bez Wiolencyi w swoie odebrałem Dzier
żenie. Imć Panu Karwickiemu zaś Regentowi Kan
cellaryi Koronney od ktorego do Assessorskich
Sądow pozwany byłem, po tentowanych kilko=
krotnie przez rożne osoby zgodach, y zawszczenowa=
nych Mandat na Seym ad actualem litis pen-
dentiam tamże z Suxynami, iako nowemu Juri

um vigore Pretensorum do Rokitni Konkurentowi wydatem, w tey tedy sprawie przypadtey w Assessoryi Koronny na pierwszym terminie dilatio ex vi Sentencyi ad monimenta iako do rąk Jch niemaiąc odebratem na ostatnim zaś terminie kiedy JMPan Regent z racyi żadney mi Expulsyi Reindukcyą mi zyskać usiłowat, takowa wniesiona illacya Jego za niemaiąca miejsca miejsca Dekretem stwierdzona. W dalszy zas indukcie kiedy obstante cognitione constitutionis 1590. et ejus executiones tum Dekreti między Surynami ante eundem per Regem Heredem, to iest p. Serenissimum Zygismundum Augustum Anno 1555 lati, tum Privilegiorum super advitalitatem eorundem Bonorum Collatorum, actualiq litis pendentia, oto na Seymie dotąd też sprawa per Judicia Terrestre Castrense Kijovense odestana była ac defectus juris radicalis, ktorego ani Juris Dator, in primo Capite JmPana Regenta nigdy nie pokazat ani on pokazać niemogt, Remisse tna Seym iako ad Forum Competens Patronowie moi, e converso zas JmcPana Regenta, ad inveniendum Forum konkludowali, negotium zas z moiey strony y stowem iustifikowane niebyto, y Przywiley taskawie mi od Nayiasnieyszego Krola Jmci dany y wspomniony niebyt, ale tylko in Assessorio Remissionis causa w ten byt nakazany, koło uciszcia dnowey deliberacyi Dekret byt publikowany Remissionis, Tey sprawy do Trybunatu Koronnego Lubelskiego zprzysiat kiem nietylko przeciwnym Sentencyi jeszcze nie oschtey in Accessorio Expulsionis ferowany ale oto y kontrowersyi Stron niebyto azeby Dobra Rokitna y Olszanice, ktora ostatnie onie Konstytucya 1590 gry w Dekret injuncto Resignationis 1595. niewchodzi oddać w Possessya Jmci Panu Regentowi ad decisionem causa una cum prestando ab actu moiey Possessyi nakazono. Od tey tedy przeciwney sobie wiedrnym Dekrecie y ultra litationes partium publikowaney Sentencyi, kiedy Plenipotent moy Jmc Pan Kossecki Starosta Morozowicki Prawem

y wyznaniem Nayiaśnieyszych Krolow naszych
y ustawicznemi przykładami(iako się niżey
wspomina.) pozwolona od Sądow Assessorskich
do Referendarskich własnych J. K. M. założył ap=
pellacyą. Sąd Assessorski czy rzeczy iako z Opisu w=
szego Manifestu) doczytać się 1. sam J. W. JmćPan
Kanclerz tym sprawiedliwym wkroczeniu mo=
iey krokiem urażony, nietylko Appellacyą tę pro in=
connotabili deklarował, ale ieszcze na same tylko
publiczne krymina kary wskazanym w Prawie, y
sobem Instygatorowi Koronnemu lubo komu inne=
mu o pawie Sądow Krolewskich czynie chcącemu
Plenipotentowi Moiemu o oświadczenie teyże Ap=
pellacyi salvam actionem zostawił, y potym
Dekretu tego aperta skuba czytanego przez
dziesięć dni deliberacyi formowanego przez
osm Niedziel na ustawiczne Prawa zachodzące Rekwi
zycye moie wydawać zakazał, tak żem ledwie exten=
dalia tego Dekretu tegoż Dekretu od JmćPana
Pisarza Dekretowego(ktorych iednak podpisać niechciał)
wymogł, y dopiero die 5ta aprilis w osm niedziel
po publikowanym Dekrecie tymże, bez wezwa=
nia przytomnych przytym na Sprawie JchMościow
Panow Assessorow, pointymowaney w Sądzie
przez Plenipotenta potwierdzoney w Grodzie
przezemnie Appellacyi, na illacyą Samego Jm=
Pana Regenta Kancellaryi Koronney bez przy=
tomności y ostrzeżenia drugiey Strony, kto
ra w osm niedziel po przeczytanym y ap=
pellowanym Dekrecie żadney się według Prawa
illacyi y nowey krzywdy spodziewać się niemo=
gła. J. W. JmćPan Kanclerz tenże Dekret
z gruntu odmienił, y własnym tylko zdaniem
swoim iakby inszy zaocznie formował, skąd
dy z tey rzetelney y prostey Interessu explikacyi
widoczne krzywdy moie zaniesiona przezemnie
w Grodzie Lubelskim Manifestu wizya potwier=
dzaiąc y generalne termina y wyrażenia
Jey iako przyzwoite y bez intencyi urażenia

zaięte explikuiąc. Manifestuie się iż ten Dekret
Assessorski przeciwko prawu Sprawiedliwości
dwie przeciwne sobie ratione Reinductionis zawie
raiący Sentencyę, bez kontrowersyi Stron in ne-
gotio Principali z krzywdą Prawa ferowany De
kret, iż przeciwko Prawu Koronnemu Mody As-
sessorskie Autoryzuiącemu Ordinationi, eorun-
dem Judiciorum, Anni 1680 confecte Konstytu
cya Anni 1683. approbata, tenże Dekret do wy
dania zakazany iż przeciwko tyże Ordynacy
i tudzież Pactum Conventu Nayiaśnieyszego
nieśmiertelney pamięci Augusta wtorego
y Teraznieyszego day Boże szczęśliwie nayiaśnieyszego
nam panuiącego Augusta Trzeciego, tenże
Dekret w osm Niedziel contra omnes iuris
gradus, sposobem wyżey wyrażonym z grun-
tu odmieniony, że w nim przeciwko Pra-
wu unum idemq negotium ad duplex Forum
destynowano, to iest: do Assessoryi y Trybunału,
że w nim non Inducto principali negotio
in praejudicium Tertij non citati neq compa
rentis z udaniem się w decyzya Tranzakcyi
Ziemskich y innych przez trzy Stany Rzpltey po-
stanowionych, tudzież per Regem Haeredem
ferowanego Dekretu, per totam Sententiam
decisa Causa, niechcy przez Interessu Ludzie
sądzą, czy competenter et non aggravatorie, że
w nim z względem Appellacyi przywłaszczona
Majestatu powaga, z uniżeniem y owszem
z zgrubieniem Wolnego Narodu Przywileiów,
y porownaniem się władzą Krolowi, cum irro-
gatione poena publica super appellantem actu,
że naoczności w nim słowa tak w Ordynacyi, An-
ni 1683. iako et in pactis Conventis nieśmier-
telney pamięci Nayiaśnieyszego Augusta Wtorego
de Suprema Authoritate Judiciorum Regiorum
oczywiście o Osobach Krolewskich napisane do sie
bie regulowane publicum pronuntiet, ieżeli nie
usurpatione. Żebym iednak pod oczy wszystkich
podał to co na Sąd publiczny oddaię, wspomnia

ne

ne Prawa czytuię: a naypierw Ordynacya Sądow
Assessorskich temi słowa: Proinde Nos qui in
hoc Solio collocati Vicaria DEI potestate Judicii-
a exercemus. Omnia incovenientia (quibus an
tea Judicia Regia praeturbabantur.) longe amo-
vere Justitiam verè SacroSanctam quam accu
ratissime uniuiq administrari respectus
quosvis et delectus Personarum aboleri,
Authoritatem Dignitatemq Judiciorum
nostrorum Regalium (: quae Supremae a
sui Origine Supremaq sunt:) conserva
re eternareq volentes. etc. Puncto zas
Pactorum Conventorum w Manifescie
Opoczynskim cytowany iestem! A po
nieważ sub praetextu Mensa Regia ro
ine Dobra ad Mensa Regia nigdy nie
należace titulo avulsiorles do Sadow Zadwor-
nych pociągane bywaią ato sub arbitro
Majestatis Supremi Judicii zostaią etc. zew
Ordynacyi ex Origine sua Suprema Judicia Regia na
Kanclerskie Sady nazwane, Origo Jch pier-
wsza z Prawa tey Ordynacyi łaśnie dowowdzi
ze zas w Paktach Konwentach Sady Zadwor-
ne sub Arbitro Supremi Judicij Maiestate
własne Krolewskie Relationum rozumieć się
maią. Otym ze Voluminis Legum otwarcie wy
zey wyżey wyiduięc iest text taki: W Sadach Za
dworszych według opisanych Praw Kon
ryskowskich ex Sententia Panow Senatorow
Senatorow y Urzędnikow przy nas będacych po
stepować, y deliberacye trzeciego dnia expe
diować etc: będziemy etc. Na Sąd tedy y same
go JmcPana Kanclerza byłe w Manifescie
swoim ostrzeżony, każdemu w własney prawie zwy
czayney passyi uchylić raczył, Odwołuię się ielli
to o Sądach Kanclerskich rzecz czyli też o Kro=
lewskich in Persona, a przecież te to są nie
zwruszone fundamenta na ktorych JW Jmc
Pan Kanclerz w Manifescie swoim Supre-
matiam Sadow swoich fundiie. Ja zas niżey

dowody appellabilitatis onych przytoczę teraz do
sprawy ieszcze przydam żebym się mniey obia-
wdę moie skarzyc mogł y expressya contra Legem
et Justitiam słusznie grobaby nazwę nabyła
gdybym Prawa po Sobie niemiał przeciw-
ko ktoremu w Dekrecie postąpiono. A nay-
przod Ordynacya 1683. tak mowi aliaverò
Decreta quae ex controversione partium, ex-
ercenda Citatione proferentur, vel quae ali-
quam insignem meliorationem vel aliquid
novum continent, Generosus Notarius postea
a qua requisitus fuerit concipiat, conceptum
maneat dies tres in manuali non extradat.
Intra quos quidem dies tres liceat utriq. Par-
ti illud legere quod ei Procuratores ad Cancel-
lariam Decretorum venire et legere in hos
tres dies noluerit aut neglexerit non obsta-
to neglectu aut absentia Procuratoris et Par-
te altera instante extradatur, similiter si
postea quam legerint contradictio in tui-
tu controversiarum aut Inductionis Proces-
sus nulla exorta fuerit itidem extradatur, si
verò causae sint Majoris importantiae nec pun-
cta Decreti et tota Sententia uno ictu com-
prehendi, vel declarari possent talia Decreta
Generosus Notarius in Hospicio suo concipi-
at. Interim Judicium deliberet concepta a-
utem Judici et Assessoribus exponantur, et publi-
centur. Punkta zas Konwentu Serenissimi Au-
gusti Secundi oprocz wyżey cytowanego Ich
ratione extradendorum in triduo Decretorum
Punkta) przy te słowa maią. / na Seymach
Zadwornych y wszelkich inszych Sententiam no-
stram ad pluralitatem votorum stusowac atako-
wy (Dekret zaraz Ziemski Sąd w Protokut, ain
causis Fisci et Civilibus Pisarz Dekratowy Koron-
ny w Koronie, a w Wielkim Xięstwie Litewskim
według zwyczaiu ktory przy Sądach Zasiadać
będzie iako przeczyta poprawowac go niepowinien
się: se: Punkta tez Konwenta Teraznieyszego sta-

sliwie Nam panuiacego Krola Jmci toz samo mowia: a nayprzod na Sadach Zadwornych Seymowych y innych wszelkich spraw y etc: Jnke czyniac in praejudicium Justitiae et Injuriatorem niebedziemy Confirmando Sententiam nostram et pluralitatem votorum, ktora zaraz in triduo sine depactatione vel immunitatione Stronom indebita forma wydana byc powinna, Zoc to sa zdarni sie Prawa ktore Nayiasnieysi Krolowie Na Sibie, y swoie Sady przyieli y ktoremi w Jmieniu Jeh Sadzacy rzadzic sie powinni unsecuu kiedy oczywiscie przeciwko nim wykrocza gniewac by sie niemieli iesli contra Legem et Justitiam processerint. Kto powie nietak iescze w zepsowanym Zyiemy wieku zeby sie obawiac nalezato iakiego publicznego Prawa, zeby sie prawdy mowic, pisac y do Grodow przymowac niegodzito. Protestuie sie zem w opisaniu sprawy ymniey postepku mo iego prawdzie nic nieuiiat, a przydat, ufam ze ztad kazdy ze mna osadzi moralna nauke w Manifescie poczynsciim o w rodzoney Kazdemu w sprawie swoiey wtasney mitosci, wyrazona niezastuzyt, przez wiek mny w Oczach Narodu mego na publicznych ustugach zyiac, Toz publicum y samego JW JMc Pana Kanclerza W. Koronnego Swiadkiem wzywam, ze mna nigdy ani podte takomstwo ani Interess, ani cudzey Fortuny apetyt niewadat, y wiem ze cudzego ani grosza, ani piedzi ziemi w swoiey niemam, Jestem zawysperswadowany iz rowna uczciwosc wyciaga wtasnosci swoiey bronic, iako y cudzego niepragnac y dlatego Prawem natury, Prawem rownosci Szlacheckiey, Prawem naostatek pisanym Narodu mego, o wtasnosci moiey czynie y y wtym wolnym Krolestwie maiac szczescie byc urodzonym y w Urzedzie Ministerii osadzonym do Praw przestrzegania y prerogatyw Szlacheckich Przywileia bedac obowiazany, nietylko z wtasnego aley z Publicznego Interessu mam sobie za powinnosc te tylko Zwierzchnosci wtadze uznawac kto re

re dla Mnie y dla wszystkich Prawo ustanowiło.
Jednego Króla Panem moim czuie y szanować,
Którego w Osobie Jego dostoienstwa y udzielone
rożnym subselliom y Juryzdykcyom władza ia-
ko iest y Prawo ukazuie. Tak zas y Dostoien-
stwa y władza takża tym własne, którym nada-
ne, iż go bez zezwolenia nadaiących, nikomu u-
dzielić niemogą. Wiem ja iż Sądow Krolewskich
w zrzodle y początku swoim naywyższa powa-
ga była y ta w Ordynacyi Anni 1683. y w pun-
ktie Pactorum Conventorum, Nayiasnieyszego A-
ugusta Wtorego sprawiedliwie tak nazwana, ale
tey iako nigdy Rzplita na Kancierzow przenieść
niepozwala, tak tez dana Imbyc niemogła ale
w Osobach Krolow naszych jako w zrzodle swoim
zostać się musiała, bo ci lubo Panami Naszemi
są, też bez nas Praw stanowić niemogą, zaczym y
owszem ciż Nayiasnieysi Krolowie nasi dla
bespieczenstwa Fortun Szlacheckich, y zwłaszcza
władzy uronić, tak Zygmunt pierwszy na Sey-
mie Koronacyi swoiey w Krakowie 1507mo Sta-
tem swoim Supremo dotąd Judicia sua Regia
appellabilia uczynił, folio 362o titulo qualiter
litterae ad tollenda etc: Statuimus &c: etc:
licite juste et legitime inscripta sunt aut contra
cognoscatur et decernatur per Nos et Consiliarios
nostros. Quod si quis hujus modi cognitione et De-
creto gravatum se senserit liberum ei in cogni-
tionem gravaminis per appellationem deferre
ad conventum generalem. To tedy w spra-
wach o Dobra Krolewskie już na ten czas od
Dekretow Krolewskich szła appellacye, teraz od
Assessorskich żadnym Prawem aż od anni
1683. nie tylko nieopostanowionych ale y nie
wspomnionych grzez zawodzi, cognitio y De-
kretow Regiu Heredum z Konstytucyi Sey-
mowych, et litis pendentie na ktorym Appel-
lacya się niema. Ja Prawa de Appellabilitate
ktore Manifest zas Oppozyncki Convenientiam
ultima instantia allegrlie, niechay w tym że Ma-
fescie niewiem jakim Celem apostrofowana Nobilitas
sądzi de Legatione Allegatorum, nie podziewam
się żeby JW Imc Pan Kanclerz Manifest
swoy tak, lub Dekreta in Appellabilem et ulti-
ma Instatia byc rozumiał. To wiem że Godność
Kanclerska ani z Prawa ani z Urzędu swego

Sądow Assessorskich y innych żadnych niemasz y
kto to ze summa wiedzieć chce niechay przeczyta
w Statucie Przywiley Kanclerski obaczy zostam
y słowa o Sądach niemasz, tylko iak swiętszy
nie w Senatorskich Przywileiach. In Judicio
recte Sententiam dicant, o Marszałkowie zaś
y Hetmani ktorym Prawo do Urzędow Sądy
dato inaczey przypisywaia, iest in extenso Or-
dynacya Sądow Nadwornych J. K. Mosci 1683.
In Volumine niechay każdy w niey szuka tey
Prerogatywy ultimae Instantiae Jurisdikcyi
Assessorskiey y nierozmieszaiac się Dialekty-
ką wymyszłonych dystynkcyi Racyi niechay
osądzi iezeli sprawiedliwie Manifest O początkn-
ski zarzuca mi że ja dogadzaiac żądzy ymo
icy przyiatem podchlebstwo niektorych źwy
kła Ministrow assystencya że od Sądow Asses-
sorskich idzie Appellacya, y czyli tey każdny
Sentencyi niemożnaby sprawiedliwie rezorgne-
re nad Autora ktory de in Appellabilitate tych
że Sądow, sama tylko wiara dochodzi. Umo-
ich podchlebcow wydam, ali są: Statut Zygmun-
ta pierwszego o ktorym cytowany, Drugi Kro-
merus de Magistratibus et Republica Polonoru
przez Jelaszewskiego folio do 800 de Cancellari-
is et Vice Cancellariis cytowany Kancellaryi
Prezydent cognitioni Causarum et provocationu
ab Urbanis et Oppidanis Praefectorum Judicii
i ad Regium Tribunal devolutarum similli
ter Causarum fisci et similium quas cum As
sessoribus definiunt salva appellatione ad Sa-
cram Regiam Majestatem. Trzeci Dyplo-
ma Nayiaśnieyszego Jana Trzeciego, iuż
po uczynioney Ordynacyi Miastom dane
Pruskim w Roku 1626 w ktorym oczywi-
sie Appellacya od Sądu Assessorskiego ad
Relationum propriarum Judicia iest obwa
rowana, tudziesz Jus publicum Regni Poloniae
Longnich y potym Hartnoch Libro 2do. Ca
pite 2do Paragrafo 35. otwarcie y oczywiscie o Ap-
pellacyach od Sądow Assessorskich Opisacy. Nako-
niec samego JW JMc Pana w tey Sprawach uczy
nione do Sądow Relacyinych J. K. M. z uzna
niem Superioritatis onych Remissy ktorych iako
przeciwko wiadomemu Spraw moich nie cytuie.
Owoż to tych podchlebstwu uwierzyłem, rozumiem

ie

że przywoita Ministerji Assystencya w Dekrecie zas przeciwko Mnie ferowanym przewiedzione y w Manifescie Opoczyńskim cytowane Dekreta Anno nono 1595ti, Pierwszy Zabokrzyckim między Kłodzieńskim o Grunta w Mieście Łęczycy sprawiedliwa kara za Appellacya ferowany iako in Causa pure Civili et parvi momenti od sprawiedliwego Dekretu per gravamen wyprowadzony przeciwsz nie bez oczywistey kondycytu suspicyi y podchlebnie bela Kanclerza na owczas napisanej aryngi, ponieważ naznaczemu appellującemu Wieżą ob tenuitatem fortunarum remittit, mimo te affektacya y kondyktu suspicya nic jeszcze non evincit. Nayprzod bo ob parvitatem Interessu w ktorym appellatam a potym tezze Dekret mowi: Appellationes quas illi admittere solent etc: toć oczywiście takowe non permitterentur gdyby Sąd Assesorski był ultima Instantia. Dekret zaś drugi między miastem Gdańskiem y Biskupiem na ow czas ferowany Kujawskim, Seymowy iest nie Relacyiny, y Gdańsk nie za Appellacya od Sądow Assessorskich do Relacyinych lecz od Relacyinnych na Seym ac si interpositam skarany, Tu zas cale non ad casum iest cytowany, sądził powinienem znając przezorność ostrożność y doskonałość JmcPana Kanclerza że te Dekreta od swoich gestionem znayduiacych się w Assystencyi Iego podchlebcow niedawszy sobie sam czasu wgłębiać y przeczytać Ich cytować. Za dowody inappellabilitatis, ktore wsza ieden contrarium, drugi nil probat, y Relacyine nie Assessorskie Sądy utwierdza. Mnie powinność Sprawiedliwości miłość y powszechne Fortun bezpieczeństwo więcey pilności radzi to y dlatego niedały, ale in extenso dowody może publicas wydać y podać ofiarnie, y dlatego tu inne niezliczone opuszczając praejudicata, tylko ile na zniesienie przeciwnych dosyć nadmienię. Nayprzod Anno 1597mo Varsaviae Feria Quarta ante Festum Ascensionis Christi Domini inter Instigatorem Regni Bavarowski et Venceslaum Elisabetham et Catharinam Baworowskie ex admissa Appellacyone Dekret in Contumaciam Actoris w Sądach Relacyinych ferowany, sine poenis super appellantem. Ta Sprawa wzbudzona przez P. P. WJmo

Pana Trebienskiego Podsędka Lubelskiego przeciw
ko JmCi Panu Gruszczckiemu przez Samegoz
JW Jmci Pana Kanclerza W. Koronnego ad Judicia
Relationum przez kilka lat odesłana. Drugi De
kret tychże Sądow Relacyinnych z Appellacyi od
Assessorskich w Roku 1628 Dnia 13 Marca mię
dzy Romanem Jezewskim y Sukcessorami Samue
la Rodonskiego ferowany ktorym Dekretem Sen
tencya Assessorska iest potwierdzona, bez kary
iednak y nagany Appellujacego. Trzeci nastąpił
Dekret tychże Sądow Relacyinnych ex appellati
one za Władysława czwartego w Roku 1636. dnia
drugiego Aprilis ferowany, między Mikołajem
Baratynskim Podczaszym Warszawskim a Se
rzym Samuelem y Eliaszem Szczyrkowiczami
Lewoszkiewiczami Krzywcami, ktorym to De
kretom Dekret Asesorski całe relewowany his
formalibus. Assztym Dekret Sądu Naszego As
sesorskiego podnioszszy etc. Te tedy trzy Dekreta
z Appellacyi w roznych prawa stopniach fe
rowane, Data wszystkie pozniejsza od tych na
ktorych fundamencie Dekret Assesorski Pleni
potentowi Memu reatum paenae publica im
pingit, dowodą iż ten Dekret y krzywde moja y
zelżywą na Plenipotenta mego Sentencya bez fun
damentu praesefert, należy mi ieszcze do dawnego
przydać do Moiey Przykład w sprawie Dziada
mego Jerzego Mizkal Wojewody Wołynskiego
z WJmcPanem Hoopskim Podkomorzym
Mgenskim założona przez tegoz JmCi Pana
Podkomorzego Appellacya od Sądow Assessorskich
ad Judicia Relationum przyięta y pozwolono w Ro
ku 1688 a zatym iuż po Przywileiu 1683 tez Dy
ploma Nayiasnieyszego Krola Jana Trzeciego
Miastom Pruskim dane y tez Appellacya obja
śnia y doskonale, iezeli Ordynacyi Iowa (: quae ab
origine sua Suprema sunt:) y inne usilne
nakręcane ultimam instantiam Sądom As
sesorskim przyznaią y iezeli wspomniony nie
śmiertelney pamięci Nayiasnieyszy Jan Trzeci
przez tez Ordynacyą Sądow Zadwornych Appel
lacya ad Sadow Assessorskich zabieżył, ktory
Sam one per Dyploma pozwolił, y sam zanie
sione Sądził. Dowodzić się Manifest Opoczyn
ski na Imperyi Francyi y innych w Europie

Panstw

Panstw zwyczaie, Ja zas manifestuię się że Mi na
Prawach y zwyczaiach Narodu Mego dosyć, y tych
zawsze z Ochoty y z powinnosci przestrzegać będę.
Urząd moy według Koronnych Praw nie na wzor absolu-
tnych y zagranicznych Panstw przykładow Spra-
wuie, równości Szlacheckiey Prerogatywie, kto-
ra za granicą przykładu niema broni za-
wsze bez od ktorey nietylko wolnosc ale iesz-
cze bespieczenstwo Fortun zawisło, ieżeli convenit
żeby Wszystkie były ultimo Instantie, iest to
iedno bedzie spytać się, ieżeli Fortuny Szlacheckie
convenit y Chleb zasłużonych w Absolutną iednego
wspoł Obywatela władzę oddać, czego nigdy opa-
cznie nieuczyniła Rzeczpospolita. Oddała ultimo
Instantie Sądy Marszałkom y Hetmanom, ale pier-
wsi Criminalia tylko, drudzy quo ad disciplinam
Militarem Sądzić mogą, Królom nawet y Panom
swoim opisała wspoł z niemi Prawa y Sądy Ich ex
pluralitate votorum żeby decydowane były, mieć
chciała, przetoż naysprawiedliwsza z nami w tey
kwestyi decyzya Prawa, ażeby to każdemu convenit
quod licet non quod libet, ale czy convenit w Wolnym
Narodzie ani Prawem ani zwyczaiem niepozwolo-
ną przywłaszczać sobie nad równemi władzą y o
wszem Prawem y zwyczaiem określoną przecho-
dzić, y minąwszy formalitates przepisane Juris Je-
dnemu ubrać, drugiemu łatwo z cudzego szczodrobli-
wości dawać. Skarzy się JW Imć Pan Kanclerz o
słowa w serii Manifestu mego contra Justiti-
am et incompetentem napisane y wyznaie sam
jakoby favore Mei contra Justitiam w Kategorii ex-
pulsionis postąpił, Ja Jego samego Swiadkiem
wzywam żem go o Sprawiedliwość nie o fawor
prosił, wyświadczem iuż wyżey zażyte w serii
Manifestu Moiego słowa z czym tych non ani-
mo laedendi ale veritatem dicendi zażył, to ie-
dnak JW Imci Pana Kanclerza iako Sędziego
wyznanie umyślnym dotkliwości dla Mnie
napisane Jeżeli Sędziemu przystoyne y przy-
zwoite niechay Sam o płonności sądzi. Mnie żadnego
bym Innych ku wyżey wyrażonych contra Justiti-
am Dekretu nie miał dowodu y za ten dzię-
kować by Mu należało. Wiem jako Sądowi assy-

zonskiemu competit rozeznawać Przywileie kro-
lewskie y Prawo iasnie opisało, ktore kassowac
wolno, lecz oto Stron słuchać należy w Sądzie nie
w osm niedziel po publikowanym Dekrecie Kassa-
cye iedney tylko Strony bez obrony y owszem
bez wiadomosci drugiey zaczyna Kassować Senten-
cyą. Wiem y to Konstytucya 1661. Woiewodztwom
Kiiowskiemu Wołyńskiemu y Bracławskiemu
służąca mieć chce iż dosyć iest probować ante ho-
sticum Possessio, Lecz JW Jmć Pan Kanclerz niewie-
dzieć nie może że z tego Prawa wyięte są Sprawy
ktorych przed Konstytucyą zaszła litis pen-
dentia, iak w Moiey, nie przydaie że JmćPan
Regent Kancellaryi Koronney nowy Juris qua-
stor ze Sukcessyi po Xiążęciu Ostrogskim
iezeli na fundowaną przez niego ordynacyą
Konstytucya 1609 nie iest Prawem od roznych
Familii in fonte disputabilis z ktoreby nowa
de incompetentia quaestia pretensii Juris et
Actoratus JmćPana Regenta i Rokitnica urosła
kwestya, niechay mi wolno będzie przypomni
Konstytucya anni 1590. Ktora pozwalała Kro-
lowi Rokitnią Dziedzictwem oddać a przecież vesti-
gium autentycznego niemasz, a ktory tego
Prawa z Konstytucya 1609. na Ostrogską Or-
dynacyą uchwalona, przecież pierwsza ordy-
nacya sola radicali defectu dlatego że przeciwko
Moiemu Przywileiowi Sądem JW JmćPana
Kanclerza uzna indisputabilitas nie wiem ja-
kim celem iaka intencya y konneaya zeyś
JmćPan Kanclerz czyniąc Manifest w Gro-
dzie coram actis których go coram nobilitate
y Jmciow Klieyntow Szlachestwa zaszczyco-
nych iezeli by wyciągała potrzeba ratunku
zamawia. Wiem że Feria 5ta post Festum Sa-
cri Paschatis zadnego publicznego z iaddu niemasz
ani opoczno takowego iest mieysca, niespodzie-
wam się żeby JW JmćPan Kanclerz W. K. albo
zwoływać albo Autoryzować conventicula al-
bo po Rzymsku provocare chciał ad Populi
et Quirites. Nieumiałbym y tego Sądu gdy-
by mi go Prawo nasze pozwalało, teraz wiem
żeby JW JmćPan Kanclerz uraza Sądził gdy

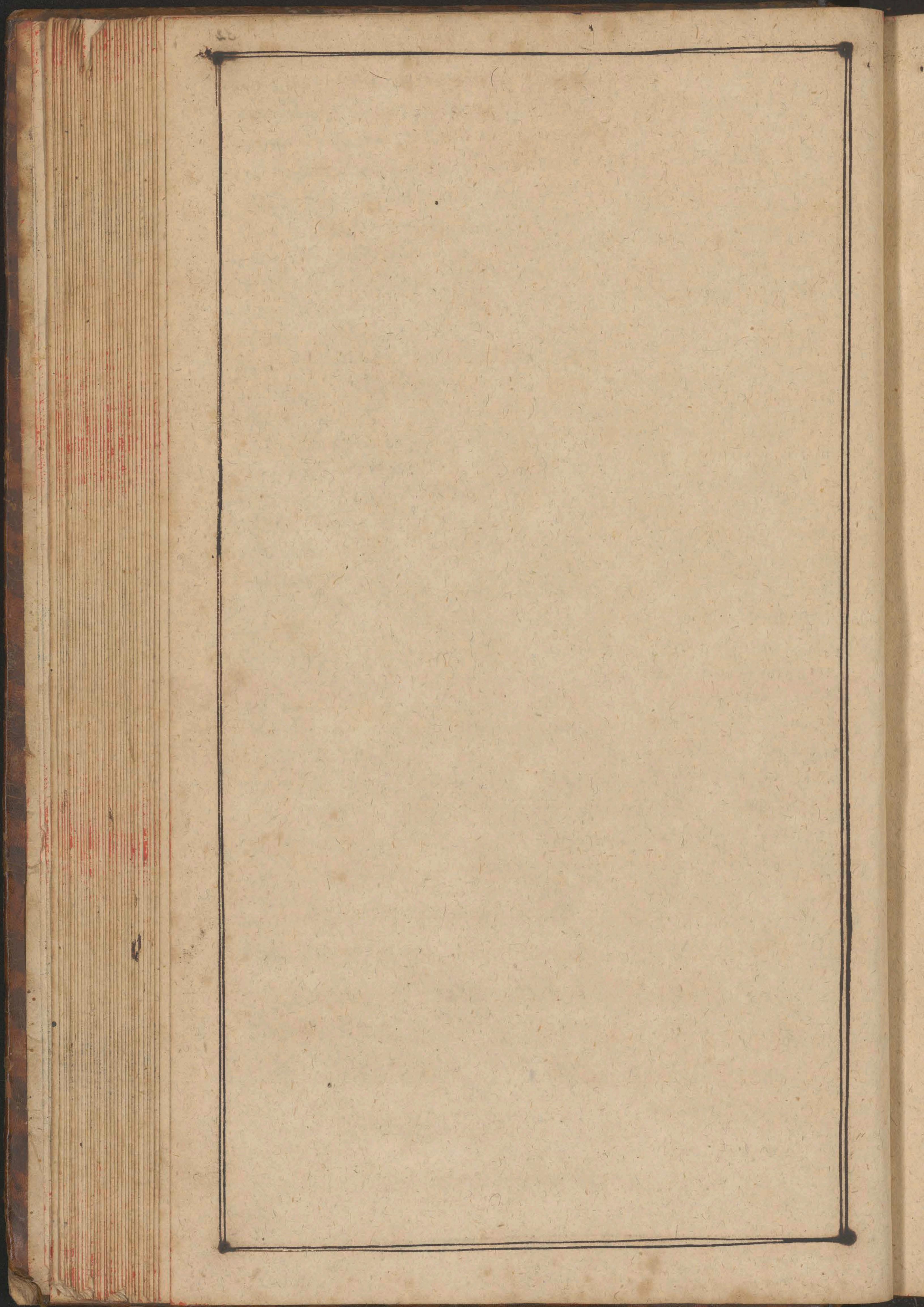
cym

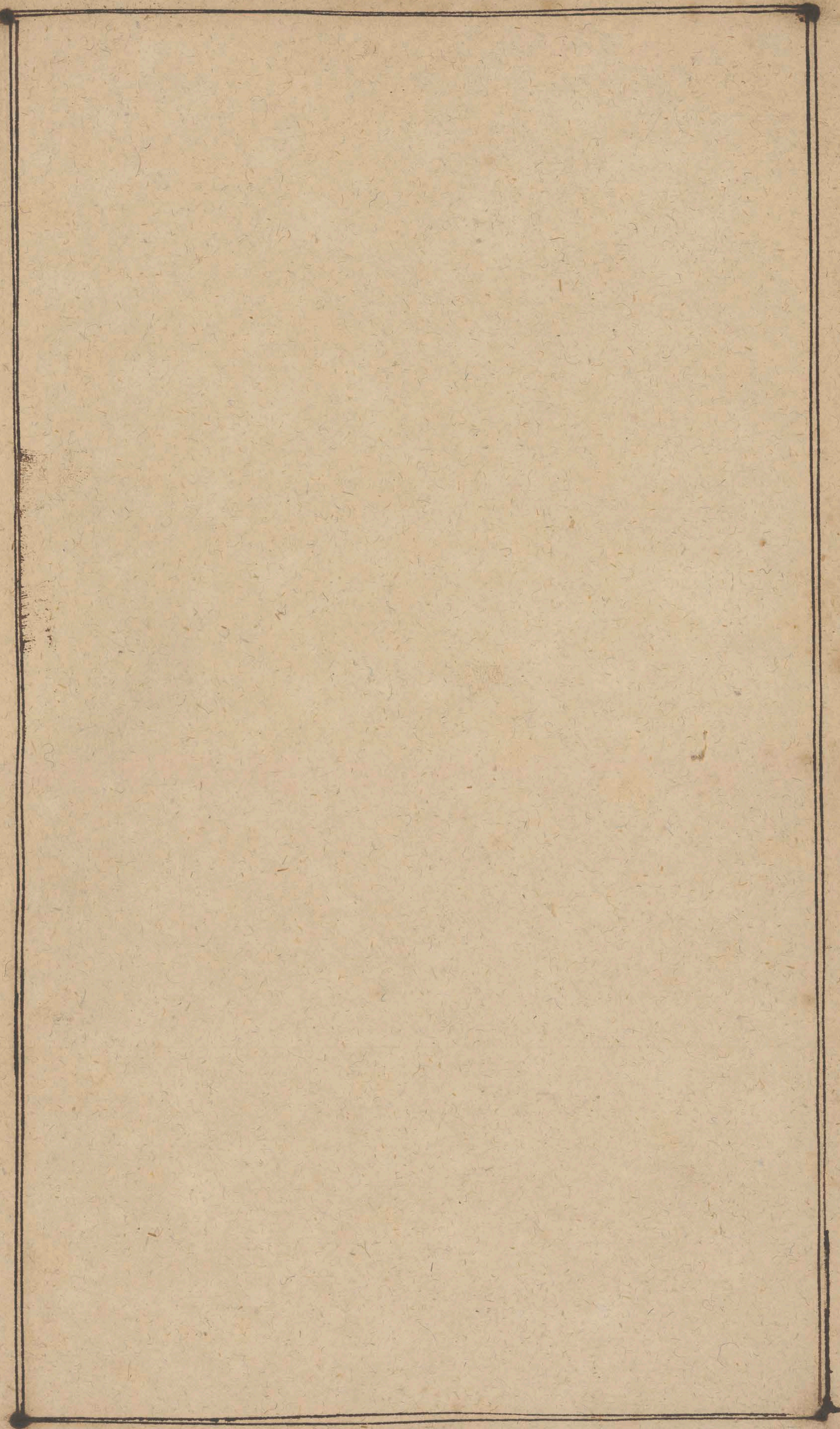
czym o ten kroki Jego iakoby przeciwko Prawu y Łu-
rnosci uczynionej Manifestowac się zatem mieć nie
może się o niego Manifestuię iako o nieprzyzwoi-
ty w intencyi aggravationis honoru mego uczy-
niony. Nieskory iednak do rownosci urodzona
Szlachta et iisdem Juribus gaudens z Naszych
szych spraw Sadu Nas. Protestuię się że od
Sadu Jeh Appellowac nie będę powinien że Mi
non reputabitur pro Crimine że Fortuny
Moiey Prawem bronię że dystynkcya miedzy
Nayiaśnieyszym Krolem Jmcią y JW Jmcią Pa-
nem Kanclerzem czynię, że od Sadu Jego cir-
ca Legem et exempla appelluię. Że o Sprawie
Moiey nie od miłości własney wyszukanych ra-
cyi ale od Prawa słow zażywam że w tey
że Sprawie Causam Publicam ago. Uczynię
tem wszystko Manifestu non contra Judicatum
non contra Judicem, grubych słow nietylko
jam nigdym nie zażywał anim pozyczał
ale też ani na siebie zażytych podawał.
Abyć moie w Oczach wszystkich, ustawnio
ja Oyczyznie y Panu szczegulnie powinna
y popełniona bez dependencyi bez Interessu
bez względu y bez żadney krzywdy. W tey tedy
Moiey Intencyi Sprawiedliwszey y niewin-
nosci Manifestuię się iż założona przez
Plenipotenta Mego Appellacya prote-
stowac w Sadach Jego K. Mci Relacyin-
nych o podniesienie Krzywd zaszłego Mnie
Dekretu, czynic będę gotow w Obliczu Całey
Rz: liczbę Spraw moich oddac y gdzie należ
żeć będzie o całości Prawa Wolności y Rowno-
sci Szlacheckiey dopomnieć się y domawiac

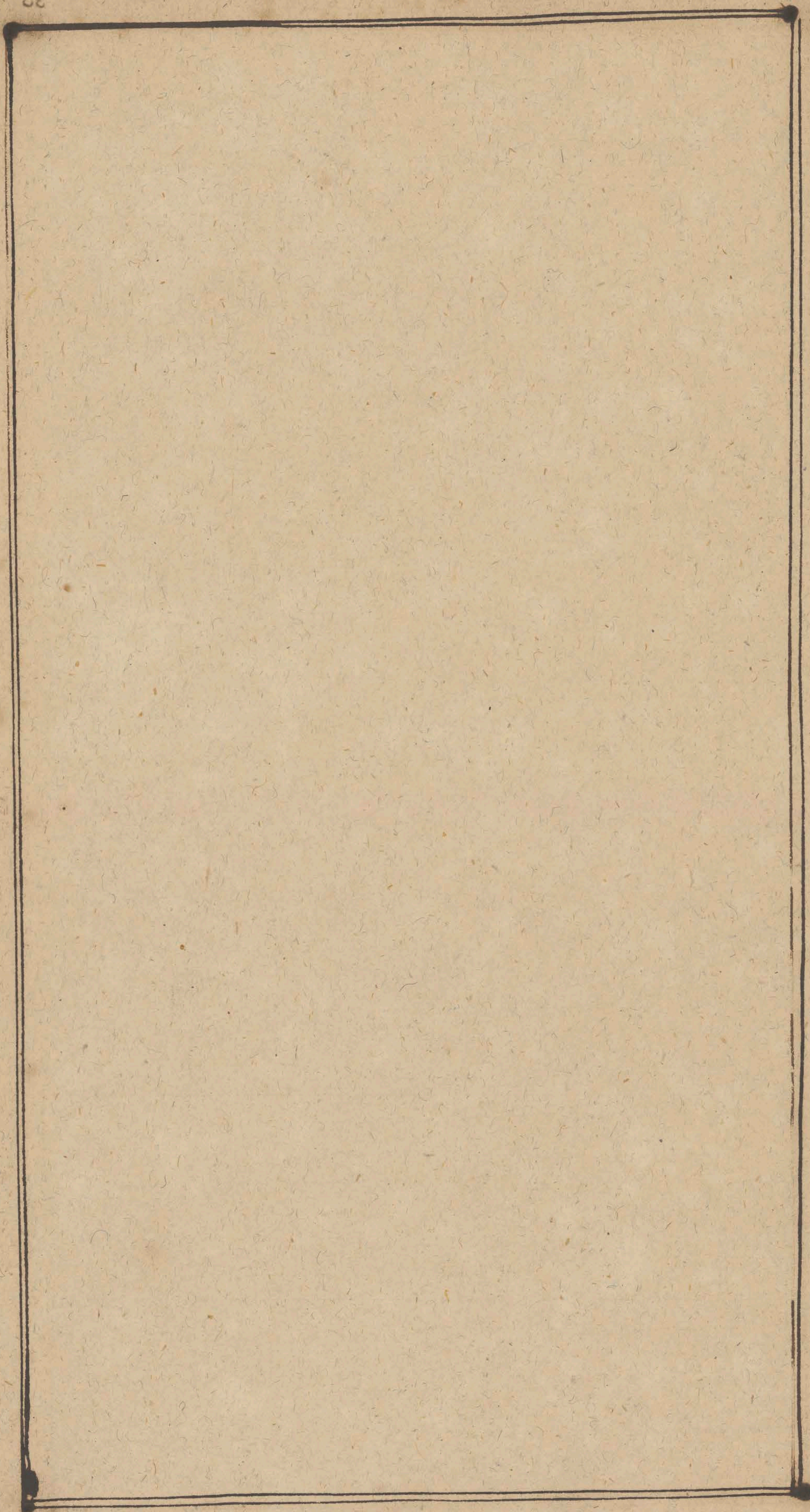
Jerzy Mniszek Marszałek Nadworny
Koronny Generał Wielgopolski
manu propria in parata copia
scorrexit

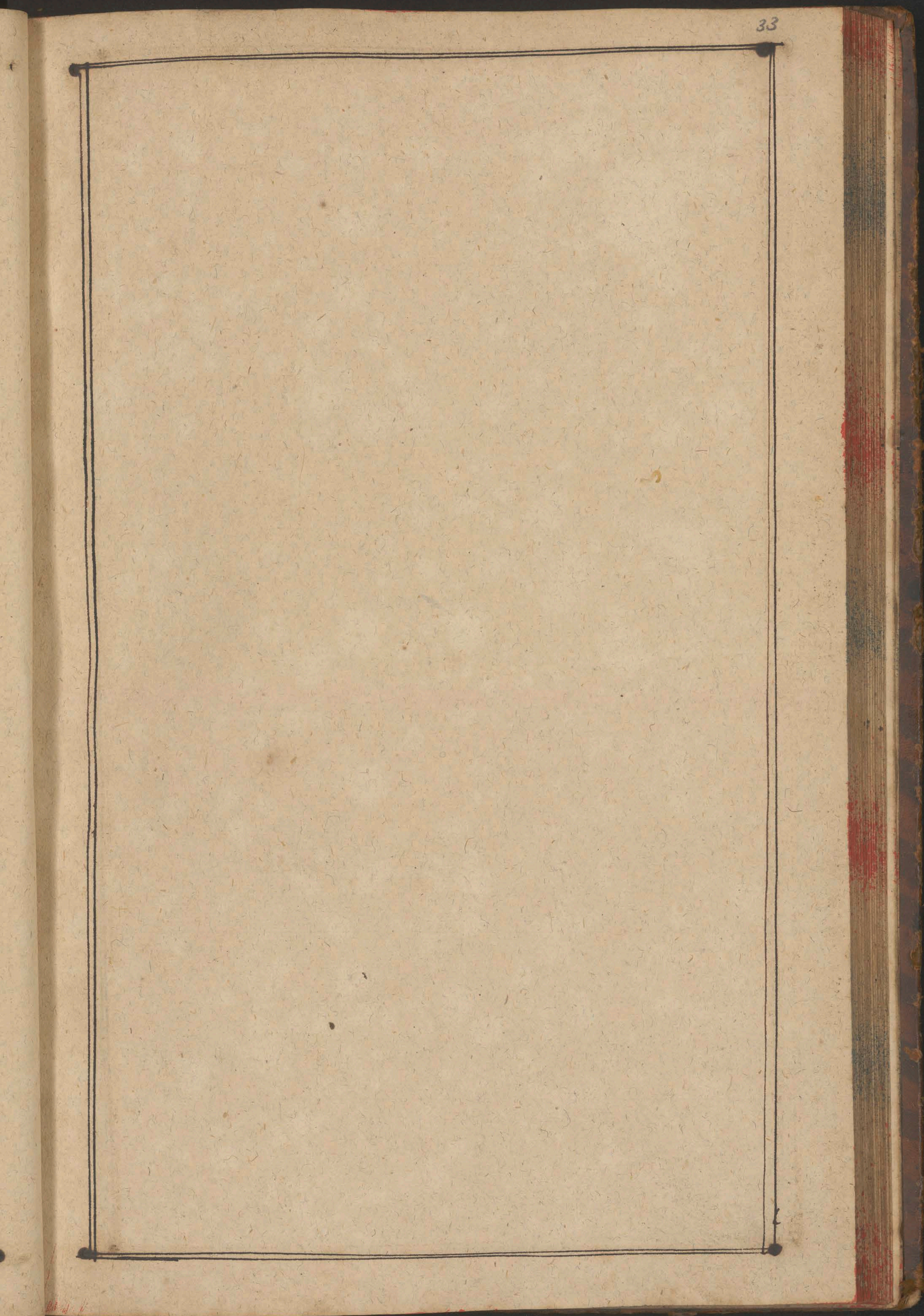
Niemiera

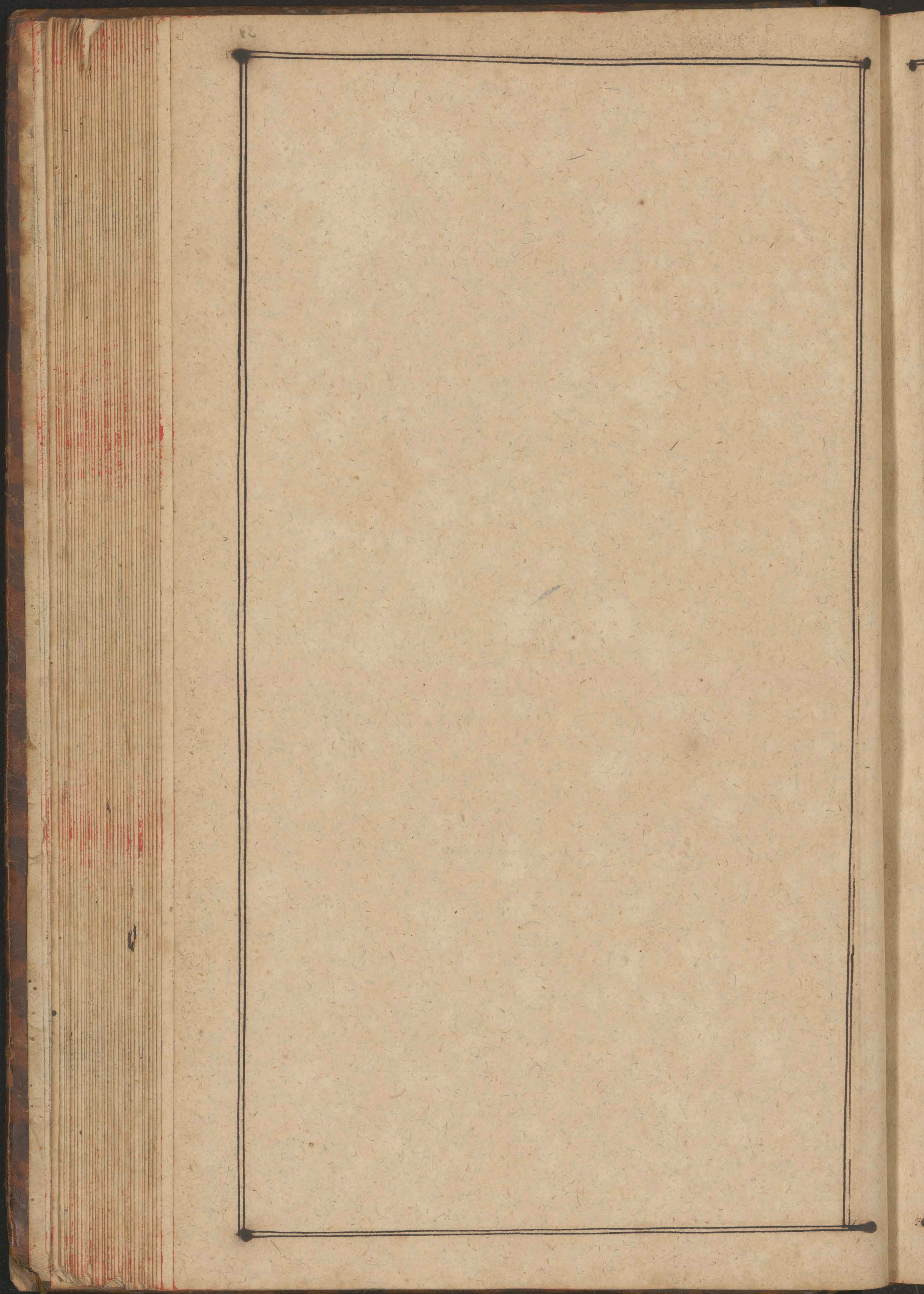
Lectum cum Copia Moszelowski
m.p.

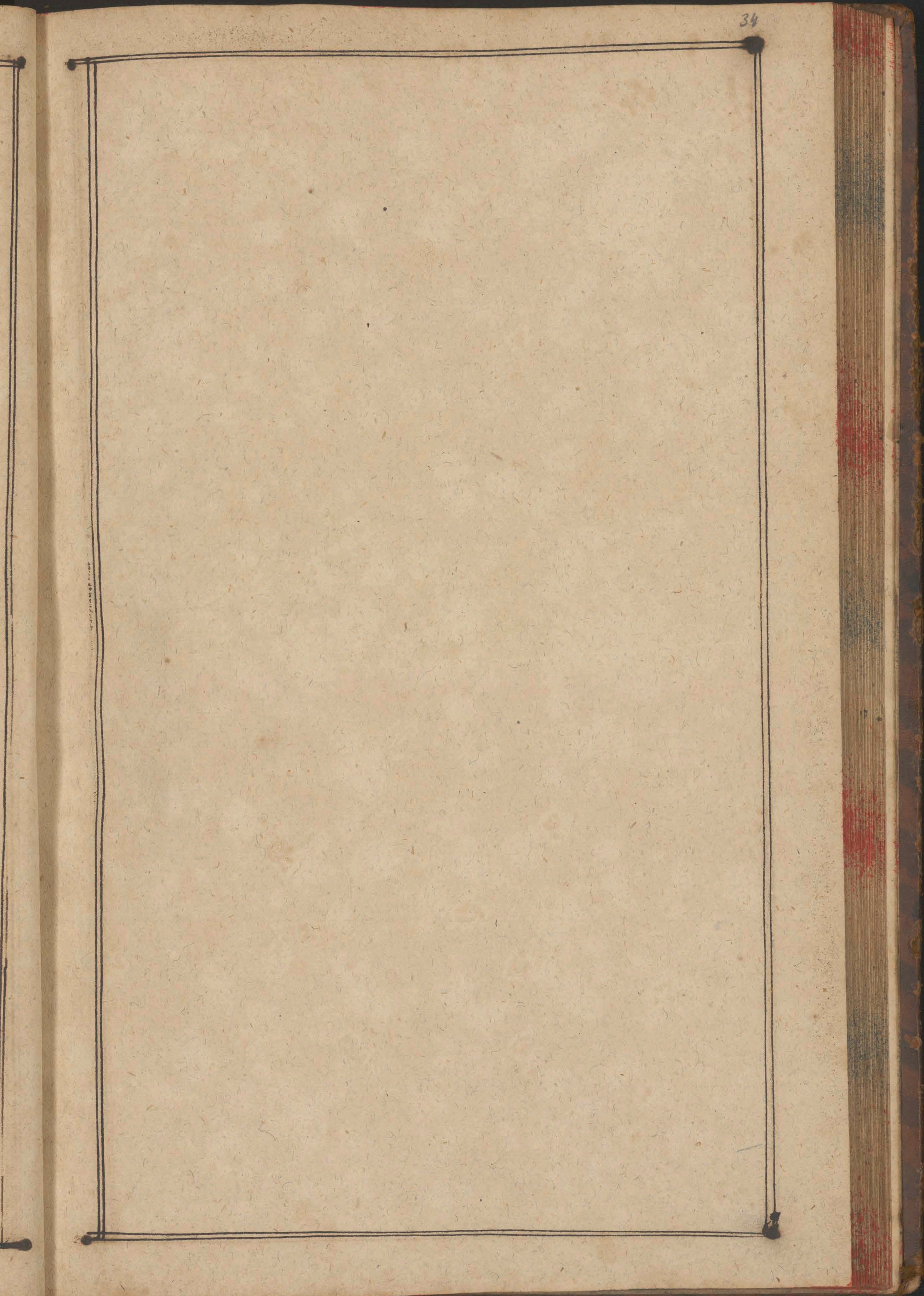

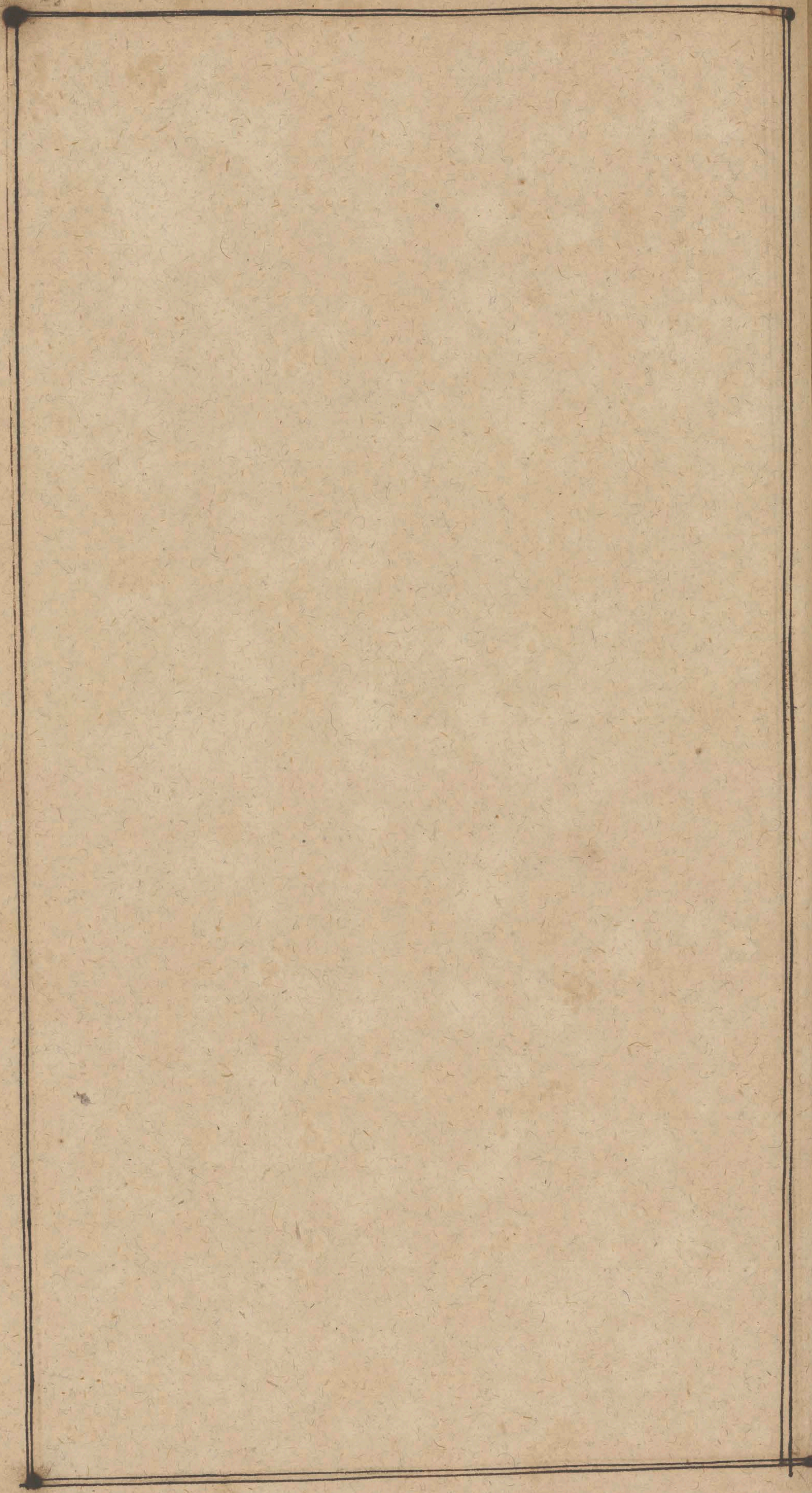

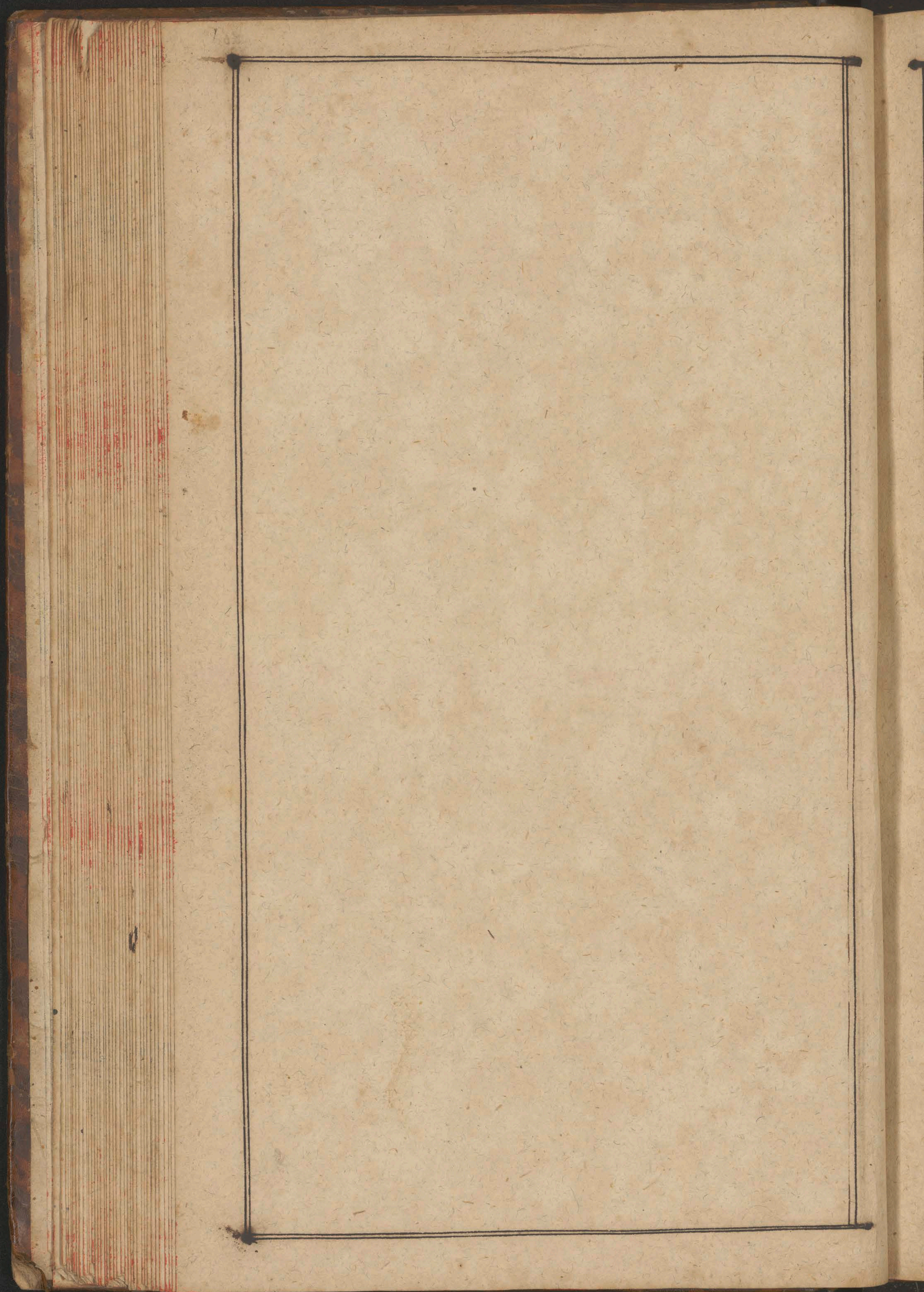

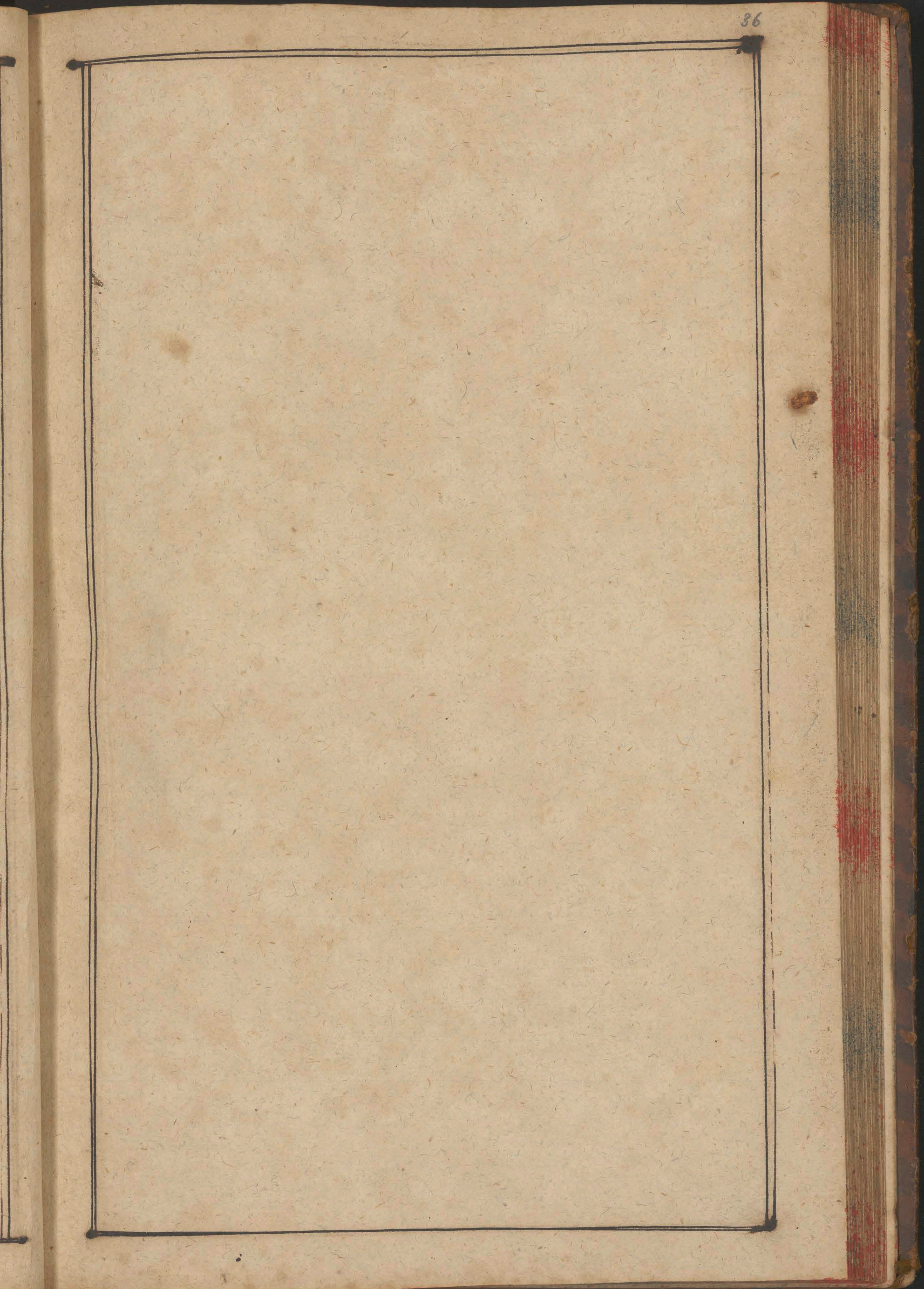

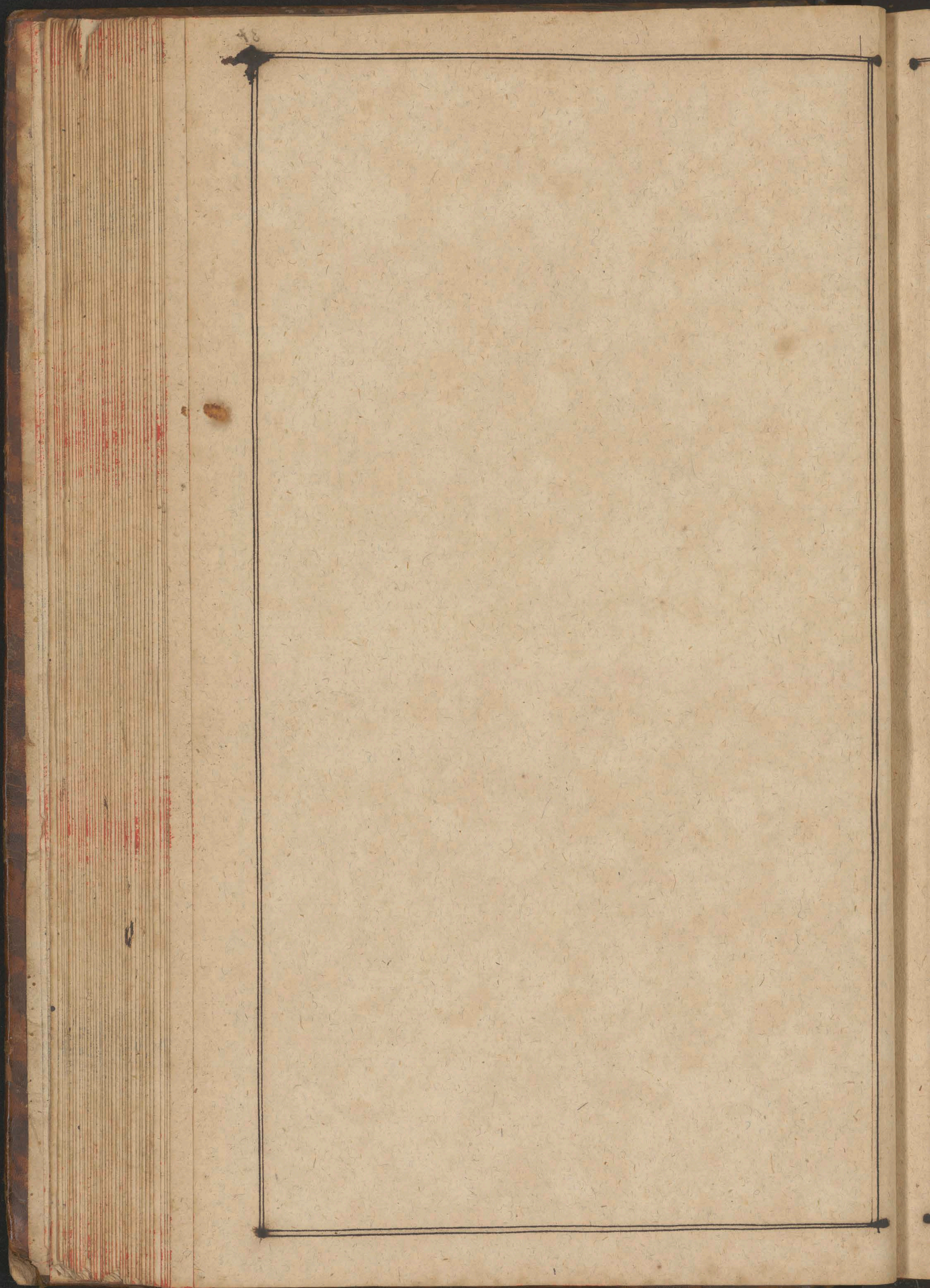

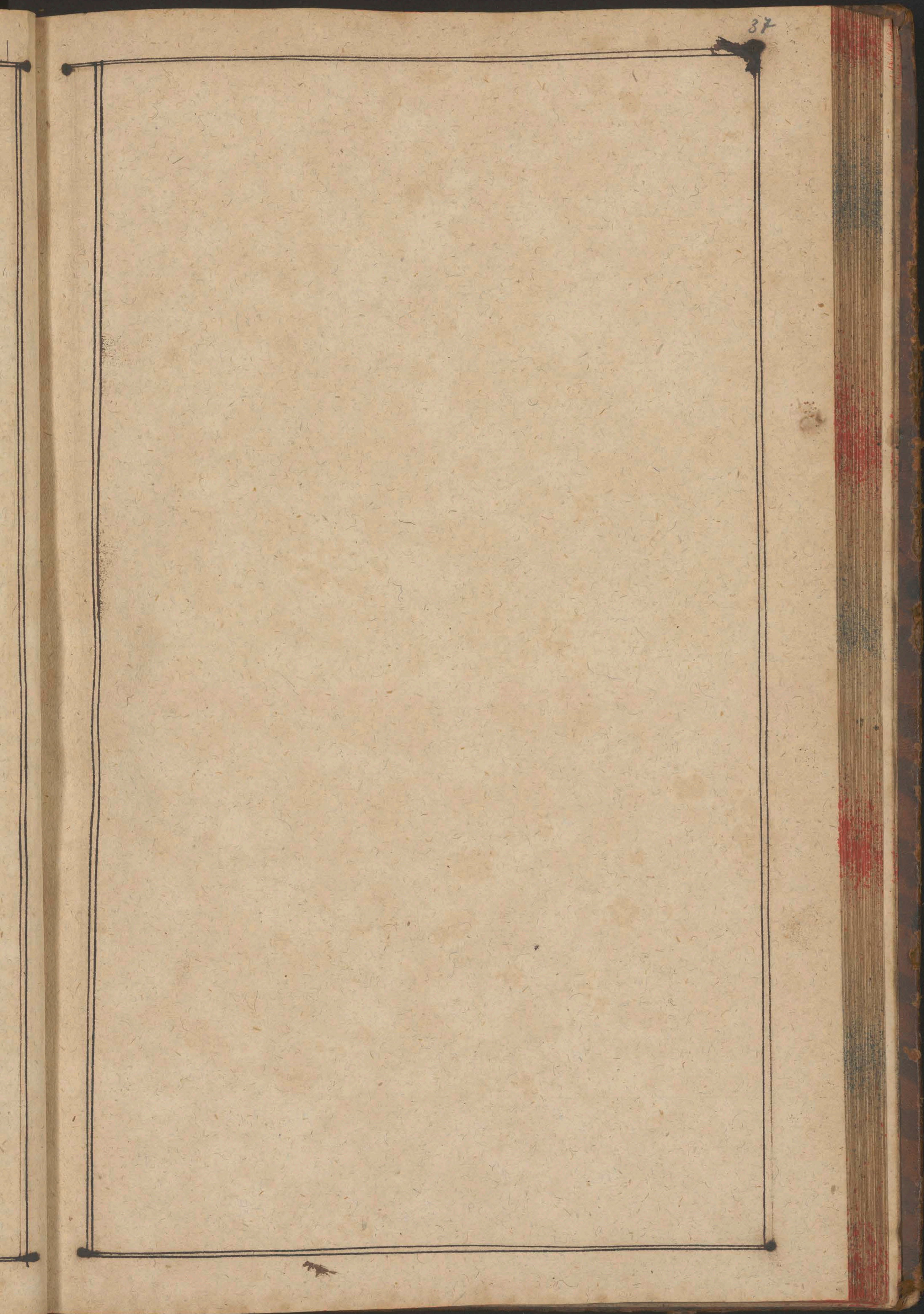

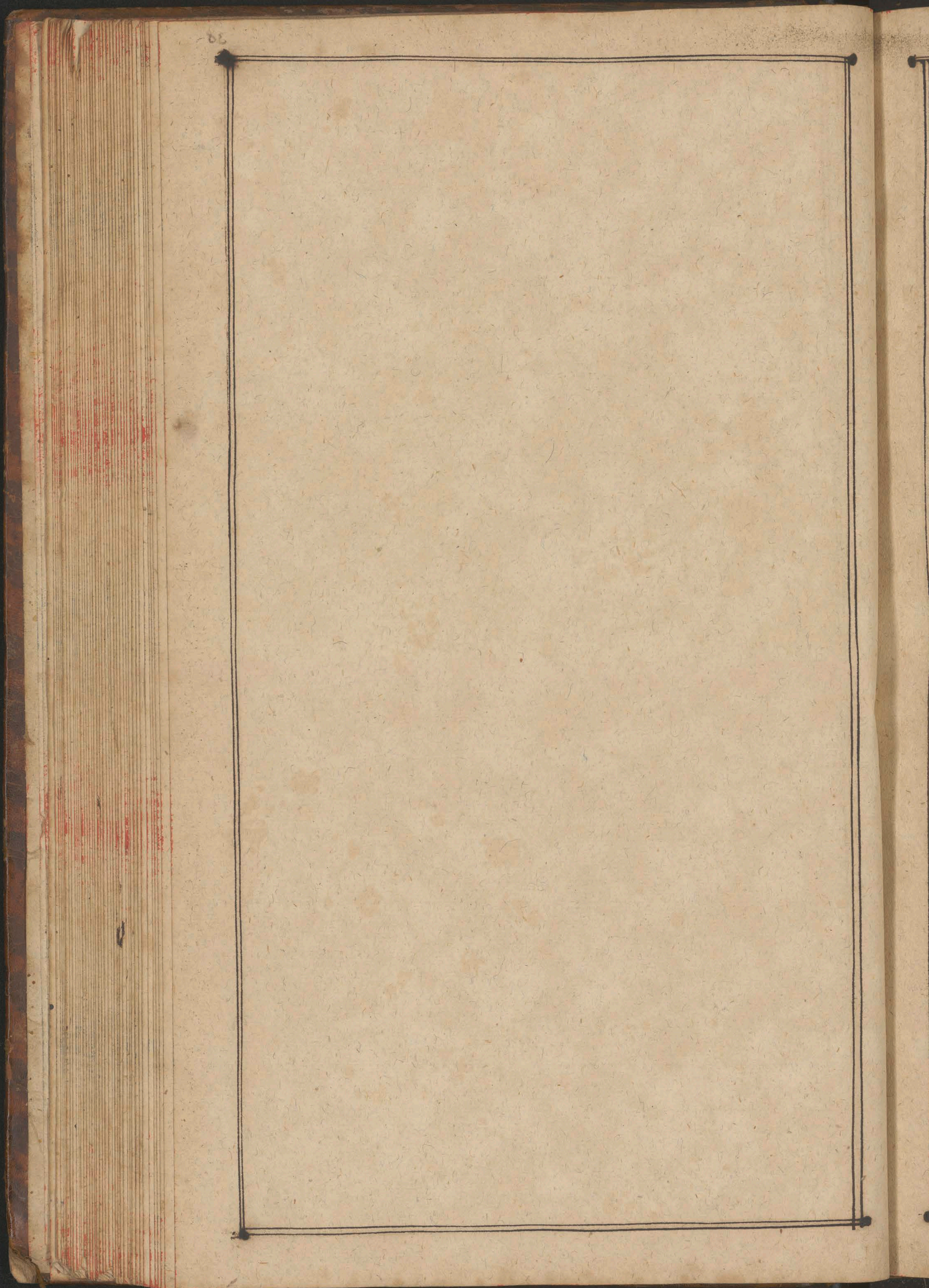

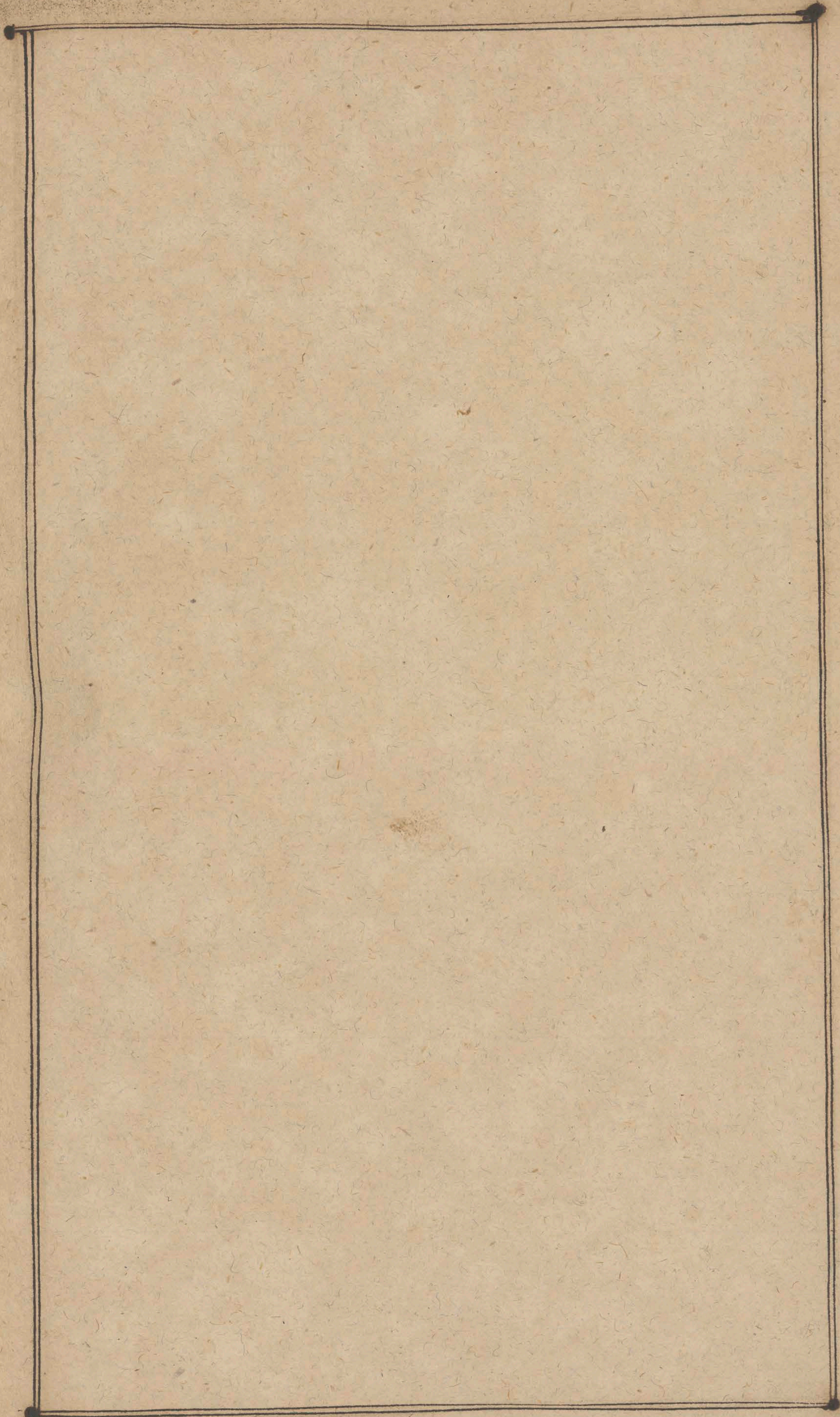

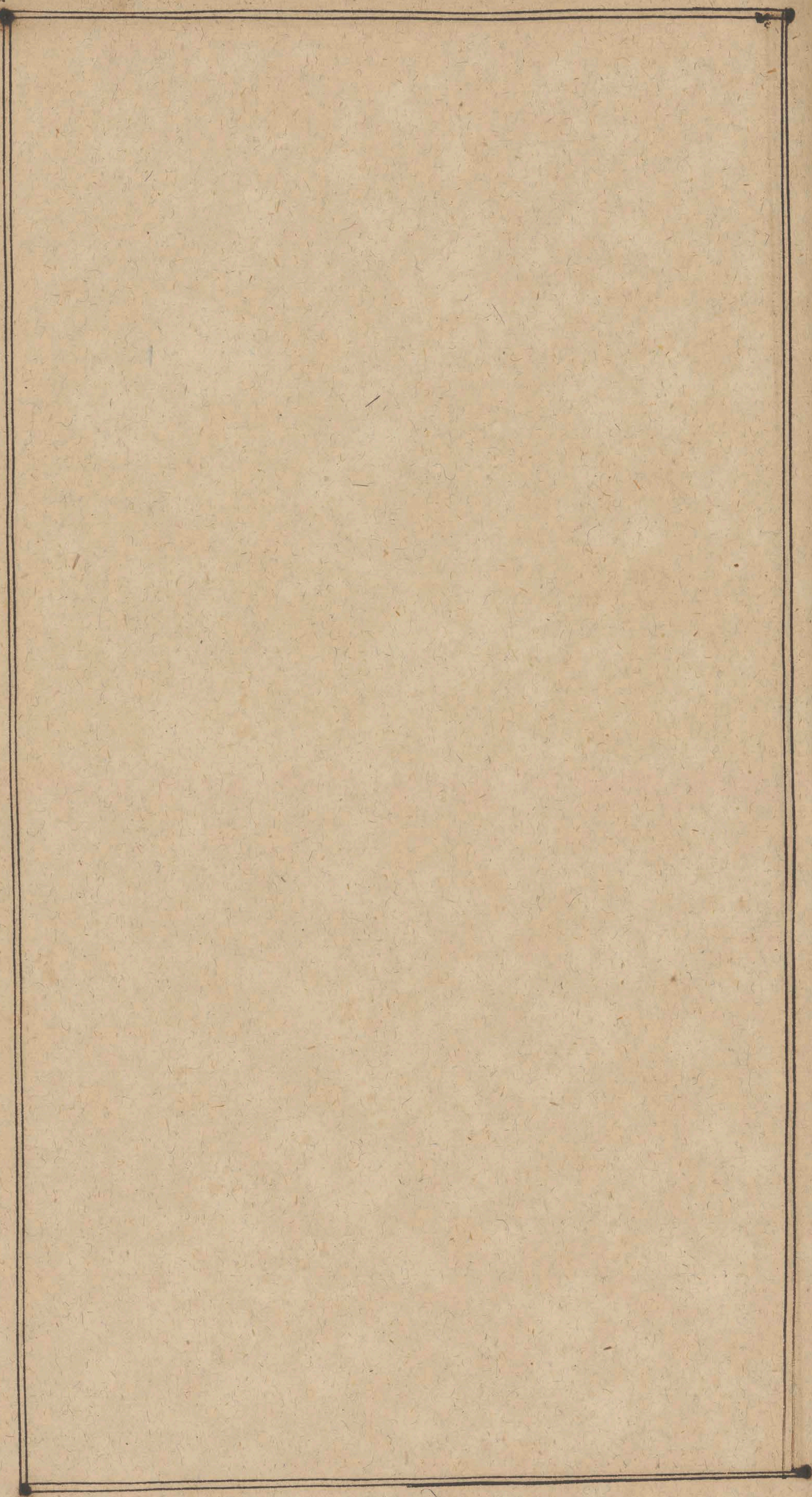

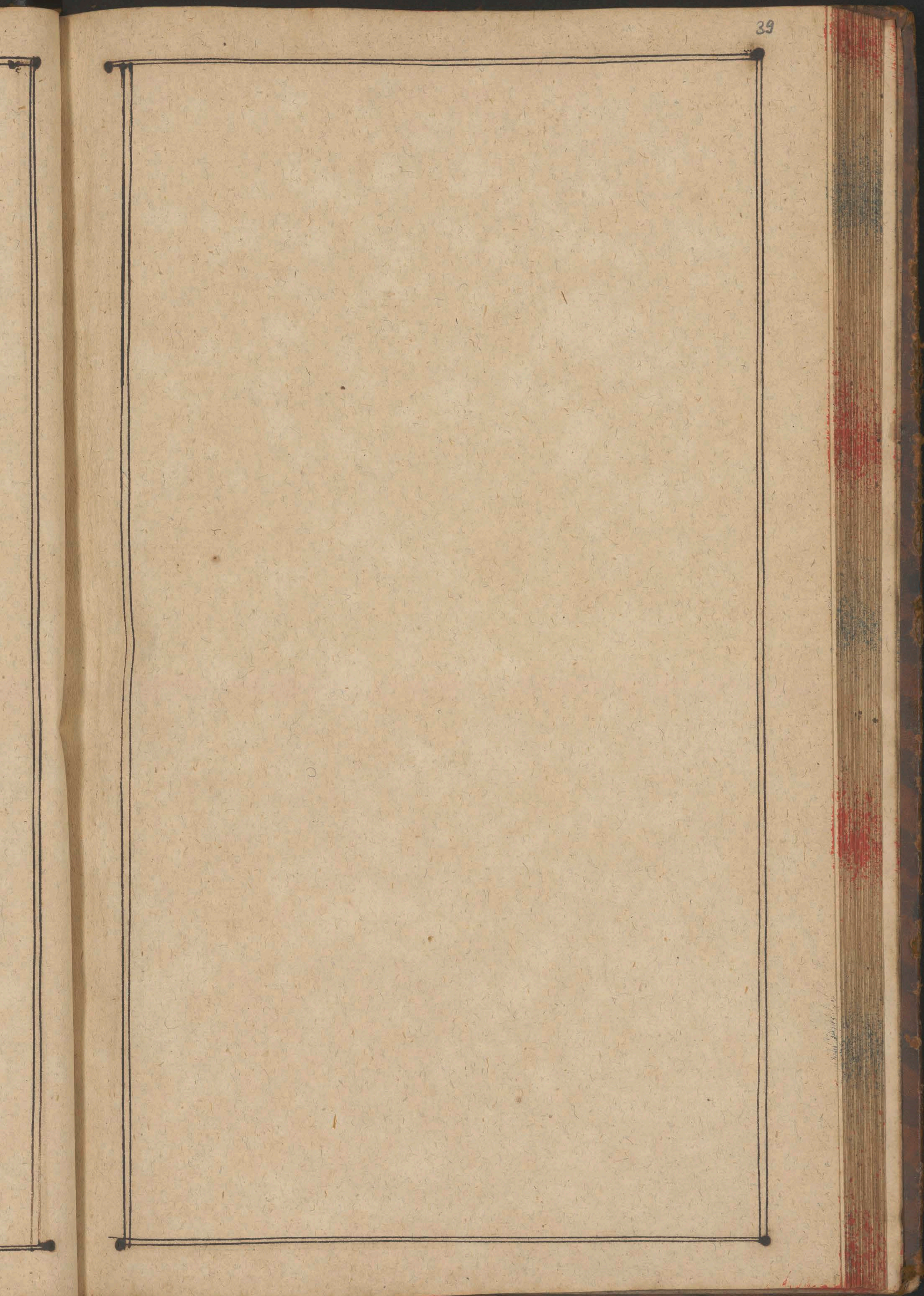

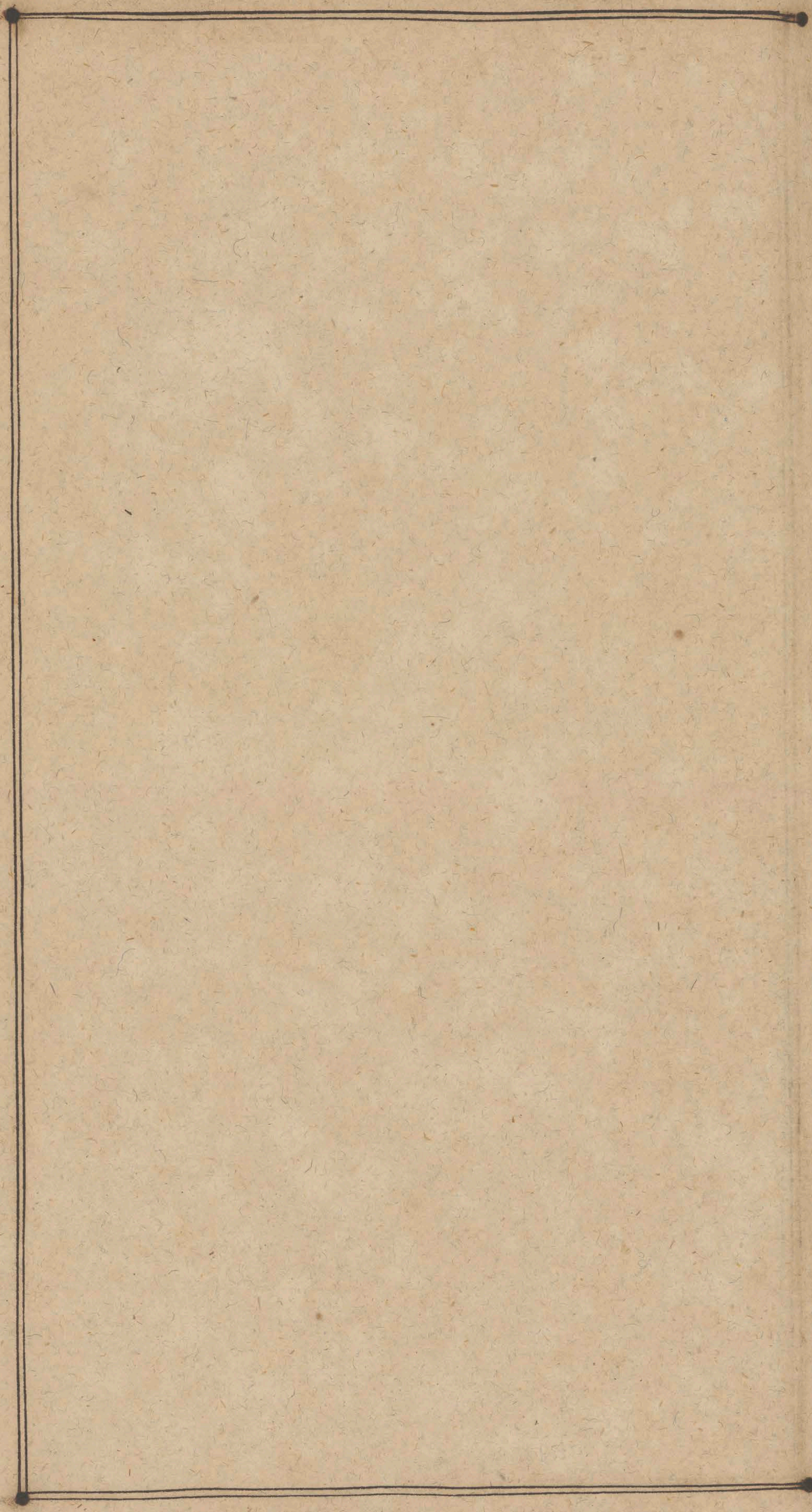

Zyta do skrupiny daten h. 2.

